ČECHOAUSTRALAN

KRAJANSKÝ LIST

Říjen/Listopad 2010

www.cechoaustralan.com

V tomto čísle:-

Dva výlety. Každý jiný - Barbara Semenov	*2*
Dva názory. Každý jiný - Josef Čermák, Miloš Šuchma	*5*
Dvě historické konfrontace - Frank Nykl	*13*
Nepokořené město - Rudolf Čížek	*14*
Vzpomínka Milušky Šimkové	*17*
Do lázní Bechyně - Petr Chalupa	*19*
Z Česka do Itálie - Ladislav Křivánek	*20*
Dvě výzvy melbournským - Vlasta Šustková, Lenka Allen	*21*
S rikšou kolem Tasmánie - Vlastík Škvařil	*22*
O skloňování a jiném klání - Ante Schott	*23*
Glosa Miloše Ondráška - Kuchařská	*25*
Bomba v bábovce - Luděk Ťopka	*26*
O filmu Kajínek - B. Semenov	*27*
Záliba - Ivan Kolařík	*28*

foto barbara sememov

Prvního srpna roku 1913 píše Australan Peter Dodds McCormick v dopise svému příteli: *„Jednoho večera v roce 1878 jsem se vracel z báječného koncertu v Exhibition Building, kde za hudebního doprovodu zpíval velký sbor národní hymny z celého světa. Bylo to velmi hezké provedení, ale já byl rozezlen, že tam nebyl jediný tón za Austrálii. Cestou domů jsem v autobuse vymyslel první sloku své písně a když jsem dorazil domů, přidal jsem k tomu melodii... Bylo to jako inspirace, psal jsem slova i hudbu s nesmírnou lehkostí...* - Australians all let us rejoice, For we are young and free; We've golden soil and wealth for toil; Our home is girt by sea;...“ Slovo „girt“ bylo od té doby často zpochybňováno, napadáno či zesměšňováno jako archaické a nesrozumitelné, ačkoli je nad slunce jasnější, že náš domov je „obklopen“ mořem. Pár let poté, kdy byla píseň „Advance Australia Fair“ přijata 19. 4. 1984 z rozhodnutí laboristické vlády Boba Hawka za australskou národní hymnu, vystoupil na obranu nezvyklého a v běžném životě stěží používaného slova „girt“ Kim Beazley: *„Nuže - podívejte se... Zastávám se toho výrazu. Girt by sea – obklopeni mořem - to je třeba oslavovat neustále, kdykoli se Austrálie raduje ze sportovních úspěchů, na zahájení školních shromáždění,... pokud bychom tohoto nebyli schopni, pak si myslím, že by se vytratilo něco, co je nové, správné a podstatné pro australský charakter.“*

Generální konzulát České republiky:
500 Collins Street, Melbourne 3000,
Tel: 03 9629 6196, Fax: 03 9629 1311

DVA VÝLETY – KAŽDÝ JINÝ

Sunshine Beach a Rožnov pod Radhoštěm

Barbara Semenov

Je vskutku krásně „girt“ - obklopena *(angl. archaismus v australské hymně)* mořem ta naše země. Myslím tím tentokrát samozřejmě Austrálii, kam jsem se vrátila po třech měsících v Čechách a na Moravě. A aby ten přechod z léta do zimy nebyl moc kách, vzala jsem to přes subtropický severní Queensland. Teď si tu štráduji po nekonečně dlouhé zářivé pláži, kilometry jen a jen mé, příliv burácí věčnou silou oceánu, zpěněná vodní tříšť obtáčí kotníky a sem tam i lýtka, pohled, který se mi skýtá, nemůže mít už blíž ke slovu „paradise“. V jaké fascinující době žijeme, můžeme-li během několika málo chvil zaměnit malebné zelené kopce Valašska za tyrkysově modrý, nedozírný horizont Tichého oceánu!

Zvyšuji tempo a přecházím do joggingu, poryvy větru od moře mi trhají plíce, nedbám. Běh a přítomnost vodního živlu mne nabíjejí novou energií. Srdce v krku, sůl na rtech, slunce v týlu. Zpomaluji, vydechuji, vdechuji do modře. Zdravím tátu, věčného námořníka. Říkával, rozsypte mne v moři. Byl moudře prozíravý, věděl, že kdykoli se ocitnu kdekoli na světě v blízkosti moře, vzpomenu... *Z tichosti vzejít – odejít do ticha / ach moře moře, život pospíchá / jako tvé vlny, jako roste tráva, / třebaže končí, nikdy nepřestává... (- Vítezslav Nezval)*

Sunshine Beach – Slunečná pláž - mezi Coolum a Noosa, půldruhé hodiny jízdy na sever od Brisbane, mi dnes slouží jako ta nejlepší tělocvična světa. Plochou nedozírná, se zlatým kobercem nejjemnějšího písku, do kterého tisknu s rytmickou pravidelností stopy šlépějí, aby je vzápětí smyla neodvratná vlna a ta další po ní.

Po protažení těla a meditaci ducha následují zasloužené požitky. A jako by si na Valašsku nikdo nedovolil nedat si kyselicu, frgál a slivovicu, tady je tradiční „Fish’n‘Chips“ jídelníček přirozené „must“. Zapíjí se nejlepším vínem na světě – australským.

Projížďky do okolí jsou jako z filmu. Jedno zákoutí krásnější než druhé, tropická květena, azurové výhledy, jakoby zpomalený děj neuspěchaného kousku země, voda vůkol, samá voda... Docela jiné, než na druhé straně polokoule, v zemi bez moře, ze které jsme přišli.

A přece. Něco je tu navlas podobné, jako z obrázkových obtisků. Na růžku Drive-In Bottle shop je malá hospoda nevalného vzhledu. Od jedenácté dopoledne tu sedí parta rozumbradů ve vytahaných kraťasech a ušmudlaném triku nad svými půllitry queenslandského XXXX, v pozadí obrazovka s australským fotbalem, za okny ráj neráj. Podobně, na chlup stejně, jen s pivem Radegast, o patnáct tisíc kilometrů dál, na růžku vlakového nádraží v Rožnově pod Radhoštěm. Tam mne vedly cesty za historií a beskydskou přírodou nedávno, začátkem měsíce srpna.

Uprostřed smrkových svahů, sluncem prozářených luk, zelených hor a strání vonících jalovcem a borůvčím je snadné přenést svou představivost do 13. a 14. století, kdy byl tento kraj osidlován pastevci ovcí – Valachy - a podle nich také nazván. Spojením kultury horských pastevců a zemědělců, kteří se usadili v údolích, vznikla osobitá kultura, která je dnes zachována v působivé lidové architektuře a silné folklórní tradici.

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm ještě umocňuje návrat v čase. Soubor dřevěných lidových staveb byl přenesen z valašského regionu do prostředí městského parku, kde vzniklo Dřevěné městečko, a na přilehlou stráň, kde se dnes nachází Valašská dědina a Mlýnská dolina. Jedná se o nejstarší a největší muzeum svého druhu ve střední Evropě. Před očima návštěvníků doslova ožívá životem na valašském venkově se vším, co k němu patřilo. Technické vodní stavby, mlýn, pila a hamr jsou v provozu, na políčkách Valašské dědiny se pěstují tradiční plodiny, obyvatelé chovají drůbež a dobytek.

A člověk si povzdechne, jak byl život jednoduchý, v souladu s božskou přírodou, ale na druhé straně se zdesí toho, jak byl trudný a těžký. Lidé dřeli a živořili, není divu, že ve věku padesáti let byli vyčerpaní a předčasně stáří. Ještěže mohli pálit trnky pro trochu obveselení.

V prostorách Valašského muzea se každoročně konají vystoupení národopisných souborů v rámci celoročního folklórního festivalu „Valašský rok“, sestávajícího z 60 programových akcí.

Na jednu z nich – „Jánošíkův dukát“ jsme se sem s dcerou vypravily a nebyly jsme vůbec zklamané. Rožnov pod Radhoštěm je pohledné městečko se sedmnácti tisíci obyvateli, ale ročně sem zavítá více než půl milionu hostů, turistů z domova, z celé Evropy i ze zámoří. Hlavní náměstí Tomáše Gariggua Masaryka s jeho sochou stojící uprostřed nás proto příjemně překvapilo svým upraveným vzhledem a květinovou výzdobou, hotýlek AGH poblíž nás doslova ohromil svojí světovostí a komfortem, který by člověk pod Radhoštěm zrovna nečekal ani snad nenárokoval. Ten víkend našeho výletu lilo po celé republice nepřetržitě jako z konve, déšť způsobil nečekaně ničivé záplavy. Jen jeden plácek v zemi zůstal suchý a slunečný – Rožnov pod Radhoštěm. Radegast, slovanský bůh úrody, sklizně, hojnosti, pohostinnosti a slunce, sídlící na posvátné, 1129 metrů vysoké hoře Radhošť, která se zdvihá nad Rožnovem, ochránil město a tím pádem i celý festival.

Sobotní ráno se náměstí roztančilo 22 folkórními soubory, které se věnují jevištnímu zpracování slovenských lidových písní, tanců a melodií. Na festival dorazily skupiny z České republiky, ze Slovenska, z Rumunska, Maďarska a Chorvatska. V krojovaném pestrém průvodu hýřícím všemi barvami se tanečníci, zpěváci a muzikanti vydali do Dřevěného městečka, kde pak protancovali dva dny a dvě noci. Byl to nezapomenutelný zážitek. Kroje, z kterých až oči přecházely, nestárnoucí lidové melodie, všudepřítomný cimbál a housle, mládí, tradice, stará řemesla a zvyky, lahodná syrovátka žinčica a potentní valašská slivovica, to vše se spojilo v jeden elixír krásné národní veselice.

Dojala mne i lidskost znovunalezená a pramenící právě z hlubokých historických tradic národa, která vede i dnešního člověka ke kořenům jeho bytí a která mu dává pocit kontinuity a smyslu vlastního života. Lidové umění v sobě bude navždy skrývat trvalé, pozitivní mravní hodnoty inspirující člověka k tomu stát se lepším.

Jako když se z tlampače nečekaně ozvala zpráva, že dítě z jednoho folkórního sboru ztratilo peněženku s velkým obnosem peněz, které mu starostliví a nesoudní rodiče dali sebou. Tu však během krátké chvilky doručil nálezce na centrálu festivalu. Dobrý člověk ještě žije, alespoň v Rožnově pod Radhoštěm.

Jiné to bylo ve vláčku na zpáteční cestě do Valašského Meziříčí. Ale to se musím nejdřív vrátit do skanzenu ve Valašské dědině. Na nejvyšším místě štace stojí stará školička. Vejdete a opět jste v čase dávno zapomenutém – školní škamna, staré harmonium, černá tabule. Za katedrou sedí pan učitel. Turisté s náhlou uctivostí usedají do lavic. Pan učitel drží v ruce magické náčiní – rákosku. Občas s ní šlehne, prut zasviští vzduchem a dopadne se zlověstným sykotem na stolek. Hned a zaručeně vás odvede od roztržitého bloumání očima z oken třídy k vyprávění pana učitele.

Velvyslanectví České republiky:
8 Culgoa Circuit, O'Malley, ACT 2606
Tel: 02 6290 1386, Fax: 02 6290 0006

„Za starých časů učitelé nepsali dětem domů poznámky o špatném chování. Stačilo pár šlehů tímto nástrojem," říká. „Rodiče, ti už vůbec nepsali, buď neuměli nebo měli plnou hlavu starostí o denní živobytí početné rodiny. Odepsali panu učiteli pár šlehy zpátky. Pan učitel viděl žáka potrestaného, bylo zřejmé, že rodiče dostali jeho ‚email'. A žák, ten si dal příště velký pozor, aby pana učitele nerozlobil, ale poslouchal a učil se. Tehdy byli ovšem učitelé moudrými a nejvzdělanějšími muži v okolí a představovali základ osvěty celé vesnice. Oni radili jejímu osazenstvu jak sklízet a sít, jak se potýkat s přírodními živly, přibližovali lidem hudbu, knihy, vštěpovali jim morální zásady. Autorita učitele byla výsostní. A začínala dost možná od té rákosky..."
Pan učitel vypráví dál: „Práce učitele je vždy na dlouhý běh. Teprve po letech se dočká výsledků. Vidí-li, že z jeho žáka se stal dobrý otec, úspěšný člověk, kvalitní osobnost. Práce učitele je náročné a krásné povolání... A teď mluvte vy", obrací se na ztichlé naslouchající návštěvníky školičky uprostřed valašských vrchů pan učitel: „Odkud jste k nám přišli?"
Někdo odpoví, že z Prahy. „Až z Prahy, z takové dálky", pokývá hlavou potěšeně. Samozřejmě, že mi nezbývá, než potěšit jej ještě víc...

Do vláčku směr Valašské Meziříčí o den později však nastupuje rodina, která zřejmě školičku nenavštívila. Dvě pohledné mladé ženy, pravděpodobně sestry, jejich elegantní starší maminka/babička a dvě děcka – holčička a chlapeček. Chlapeček, asi čtyřletý, je víc než jak z divokých vajec. Skáče po sedadlech, kříčí, ječí, kope,... Nevím, zda to vydržím celou cestu. Sestry se baví česky, pak jedna z nich, matka kluka, přejde do angličtiny: „Liam, what is it? What would you like, tell me, what can mummy do to make you happy? Liam, why are you kicking mummy? Liam why are you punching mummy, what can I get for you, sweetheart?,... (Liame, co se děje, copak by sis přál, řekni mamince co má udělat, abys byl spokojený? Liame, proč kopeš do maminky? Liame, proč biješ maminku, co ti mám dát, miláčku?,...)"

Liam moc neposlouchá, vřeští, kope, prská... Já a dcera spolu s dalšími čtyřmi pasažéry nejspíš ohluchneme. Znechuceně se zdvihám a jdu se podívat, zda je volno ve vedlejším voze. Vtom mne jedna z mladých žen neomaleně napadne: „Máte nějaký problém, nebo co?"

Trochu mi vyrazila dech: „Já ne, ale vy a váš syn."
„No dovolte, vždyť je to díííte!" zajódlují obě.
„Ano, ale měla byste ho trochu zklidnit".
„A jak asi?" křičí na mne stereo. „Je vidět, že jste nikdy neměla děti, tak vůbec nemůžete vědět, o co jde."
Dcera, mně ne nepodobná, sedí naproti a obrací oči v sloup.
„Právě že vím, je přece na vás, abyste dítě vedla."
Ženy na mne začnou chrlit urážky, jejich maminka se potutelně usmívá a mlčí. Liam sedí s otevřenou pusou a ani nedutá.
„Si děte sednout jinam, když vám to vadí."

Potřesu hlavou v úžasu a řeknu dceři v naší rodinné hatmatilce: *„Incredible stáfo" (něco jako „Neuvěřitelná věcička"*). Vzápětí slyším, jak holky na to:
„Nó, ani anglicky neumí a vyskakuje si".

Na odpověď, že jim teklo mléko po bradě, když já se dokázala se svojí angličtinou integrovat jako emigrant v Americe, jsem neměla ani sílu ani náladu. Dcera nevěřícně kroutila hlavou, zatímco já mávla rukou. Vzpomněla jsem si na pana učitele. Také na nesmírně talentovaného mladého herce Matt Newtona, z legendární australské herecké rodiny, který svým nekontrolovatelným, impulzivním a násilnickým chováním ničí nejen sebe, ale všechny své blízké kolem. Jeho slavní rodiče Bert (obdoba Vladimíra Menšíka v Austrálii) a Patti Newton se se zlomeným srdcem snažili nedávno na televizi veřejně dopátrat, proč se z jejich dítěte stal zloduch a kdy. Bylo to v podobném okamžiku, kdy kopal a bil svoji láskyplnou maminku?

Liam seděl celou cestu do Valašského Meziříčí tiše jako pěna a upíral na mne své velké nevinné oči.

Píši však o výletech do jiných míst, nikoli do jiných duší.

fota – sem

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky:
47 Culgoa Circuit, O'Malley, ACT 2606
Tel: 02 6290 1516, Fax: 02 6290 1755

ŘÍJEN/LISTOPAD 2010
5

DVA NÁZORY – KAŽDÝ JINÝ

Hrdinové nebo dobrodruzi?

Prezidentské zastavení u pátého přikázání

Josef Čermák

Skupině bratří Mašínů se dostalo vysokých poct od skoro všech představitelů státní moci České republiky snad i proto, že se tvoří legenda třetího odboje, která vyžaduje oběti na životech. S výjimkou vyznamenání, které může udělit pouze prezident republiky. Neudělil je prezident Václav Havel a zatím ani prezident Václav Klaus (za zmínku stojí i to, že román Oty Rambouska "Jenom ne strach", napsaný po Rambouskově setkání s bratry Mašíny v New Yorku 1984, byl odmítnut nejvýznamnějším exilovým nakladatelstvím 68 Publishers v Torontu). Ta skutečnost je pro mne jedním z nejvýraznějších náznaků, že Česká republika se dostává z fáze kovbojského kapitalizmu, tak zdatně pěstovaného komunisty (i jinými) a prodejného systému vládnutí, do oblasti, kde se alespoň někteří občané na chvíli zastaví a hledají prameny, které napájely vznešenější období našich dějin. Je, myslím, důvodem k radosti, že mezi těmi občany jsou oba nejvyšší představitelé státu.

Fakta příběhu skupiny bratří Mašínů jsou obecně známa: bratři Mašínovi, kteří jako mladí chlapci byli v roce 1945 prezidentem Benešem vyznamenáni za pomoc svému otci v protifašistickém odboji, se stejně – jako jejich komplic Milan Paumer – chtěli dostat do vznikající zvláštní jednotky Československé armády, ale protože ani jeden z nich neprošel přijímacími testy, rozhodli se (aby mohli bojovat proti komunizmu) získat zbraně, prostřílet se na západ a vstoupit do amerických jednotek Rangers.
A prostříleli. (Epizoda na území NDR – tedy už po útěku z Československa - je sympatická svou jánošíkovskou atmosférou: bylo proti nim zmobilizováno 20 000 příslušníků Volkspolizei a amády). Zanechali za sebou šest mrtvých. Do americké armády byli přijati a zúčastnili se války na Koreji. Část národa je považuje za národní hrdiny a druhá část (možná větší) za vrahy. Já bych je rád viděl jako hrdiny: jako oni jsem považoval (a považuji) komunistický režim v Československu – zvlášť jeho prvních pět let – za zrůdnost; a jako oni jsem z komunistického Československa uprchl. Ale zabití Oldřicha Kašíka, Jaroslava Honzátka a Josefa Rošického je pro mne dost těžké nevidět jako vraždy - snad i proto, že jsem nikdy nevěřil v onu pohodlnou poučku, že účel světí prostředky.

Slyšel jsem jejich příběh srovnávat s případem parašutistů Kubiše a Gabčíka, kteří v květnu 1942 provedli atentát na Reinharda Heydricha. Jediná podobnost, kterou mezi oběma příběhy vidím, spočívá v tom, že obě skupiny zabily. Rozdíl je ovšem v důvodech zabíjení a v jejich obětech: zatímco Mašínové a Paumer přivodili smrt jednotlivců, kteří se provinili pouze tím, že se jim dostali do cesty a ještě častěji si je Mašínova skupina vyhlédla, aby se zmocnila zbraní nebo peněz, Kubiš a Gabčík sprovodili ze světa jednoho z nejzběsilejších a nejmocnějších představitelů nacistického režimu. Argument, že Mašínové a Paumer zbavili svět několika komunistů, je pochybné ceny. I kdyby všechny jejich oběti byly členy komunistické strany, nedělalo by to z nich nutně komunisty a ještě méně zločince hodné smrti. Nebyl členem komunistické strany i nedávný předseda české úřednické vlády? Prchaly nás statisíce, většinou bez zbraní. My utíkali z bojiště (stejně jako Mašínové a Paumer, kteří ovšem opouštěli pouze bojiště v Československu), Kubiš a Gabčík se dali vysadit na bojišti (v Československu) skoro s jistotou, že i kdyby se jim podařilo Heydricha zabít, riskovali skoro určitou smrt. Přes obrovské oběti, které náš národ po zabití Heydricha byl odsouzen přinést, jeho smrt zasadila Hitlerově třetí říši nezhojitelnou ránu: i jeden z nejpřednějších nadlidí byl smrtelný, ani nejmocnější policejní aparát ho nemohl uchránit před hněvem ponížených. A smrt obětí bratří Mašínů a Milana Paumera?

A jestliže se argumentuje, že v době kdy Mašínové a Paumer prchali z Československa země potřebovala povzbuzení a oni tím, že se prostříleli na západ, dokázali, že komunistům je možno vzdorovat, nebyl daleko kladnějším a výmluvnějším příkladem "vlak svobody", který na pražském Wilsonově nádraží se zbraní v ruce čtyři vůdci operace – Václav Trobl, jeho žena Vlasta, jejich syn a Karel Ruml (byli ozbrojeni – samo o sobě trestné popravou) komunistům "uloupili", přejeli hranice a skončili ve Wildenau v západním Německu? Psaly o tom noviny po celém světě. The Toronto Telegram to nazval "jedním z nejvelkolepějších útěků z tyranie v moderní historii". A ani jeden nevinný mrtvý.

Argumentuje se také tím, že zabití šesti osob při útěku je ospravedlnitelné Ženevským protokolem, i když někteří zastánci tohoto argumentu si nejsou docela jistí, zda by prošel i případ probodnutého pokladníka a podříznutého příslušníka SNB. Nevím. A konečně mně (víc než půl století později) ani nejde o to, zda technicky Mašínové spáchali šest vražd (vlastně mne zajímají jen ty tři v Československu). Spíš se snažím pochopit, co považujeme za hrdinství hodné úcty národa. Mašínové a Paumer nepostrádají odvahu, základní a nezbytnou přísadu hrdinství. Ale odvaha sama o sobě je morálně neutrální. Zdobí zločince stejně jako světce. Svoji odvahu vyplýtvali na akci (útěk za hranice), kterou statisíce jiných (a toto není nejpoctivější argument) úspěšně ukončily bez zbraní.

Když se Vladimír Kapal zeptal Milana Paumera (- Vladimír Kapal: Jak jsem poznal Milana Paumera já), proč se nepokusili spáchat atentát na některého představitele komunistické moci, Paumer odpověděl, že o tom ani neuvažovali. Neuskutečněná třetí světová válka nebyla vybojována noži, revolvery, tanky a letadly. Sovětský systém se zhroutil vlastní

neschopností přežít, třebaže byl ochoten – jako Mašínové a Paumer (ospravedlňuje je, že byli na naší straně argumentu?) – zabíjet své odpůrce. Byl poražen pravdou, oběťmi milionů svých otroků, svědectvím svých Solženicynů a Pasternaků.

K pádu režimu u nás přispěli (vedle lidí jako Milada Horáková a generál Píka a statisíců vězněných) spisovatelé z rodu Zahradníčků, Škvoreckých (a co říct o nakladatelství 68 Publishers, které v Torontu vydupali ze země Zdena a Josef Škvorečtí?) a Havlů a snad nad jiné muži tvrdošíjného vzdoru jako byli Václav Černý a Jan Zábrana, kteří odmítli opustit svoji fyzickou i duchovní výspu a neuhnuli ani o píď v nerovném zápasu s neurvalou totalitní mocí.

Tohle všechno jistě musí běžet hlavou nejvyššímu legitimnímu představiteli státu při rozhodování o udělení nejvýznamnější ceny, kterou stát může nabídnout. Myslím si, že v případě tak těhotném otázkou národního svědomí, jakým je příběh bratří Mašínů a Milana Paumera, jeho zamýšlení musí jít za sféru politiky i oblast národního vědomí, do ponorných štol problému nejbytostnějšího, systoly života a diastoly smrti, k dření člověčenství. Kdy máme právo vzít život, kdy máme právo zabít, a zabít tak brutálně? Biblické přikázání odpovídá imperativním zákazem: Nezabiješ! Ježíš dal svůj život za druhé. Člověk se během své celkem nedlouhé historie na zemi naučil obcházet božské i vlastní zákony a spojovat neslučitelné (kardinálové dvou válčících národů, každý žehnající zbraním svého národa) a postuloval, že ano, jsou okolnosti, za kterých máme právo zabít: ve válce, v sebeobraně, při obraně svých rodin a domovů… Ale nemyslím, že někdy šel tak daleko, aby vavřínem ověnčil někoho za to, že se vydal na cestu k uskutečnění svého osobního snu, porážce komunizmu (i když třeba sdíleného miliony) rozhodnut zabít každého, kdo by se mu postavil do cesty. (Kapal ve své vzpomínce zaznamenává rozhovor mezi sebou a Paumerem, který hlídal venku před strážnicí, když Mašínové vtrhli dovnitř pro samopaly a munici. *“Nesměli existovat svědkové… Ptal jsem se (Paumera), co by dělal, kdyby k němu přišlo malé děcko a začalo by si ho prohlížet, jak děti u neznámých lidí dělají.” “To by mělo smůlu,” zněla lakonická odpověď. “Mám tomu rozumět tak, že byste třeba šestileté dítě zabil?” zněla má další otázka. “Mělo by prostě smůlu,” opakoval svou první odpověď.)”*

Národ, ke kterému patříme, víc než kterýkoliv jiný, hledal svoji velikost v oblasti mravních hodnot – jeho válečníci, Žižka a legionáři, bojovali za víru nebo právo na vlastní stát. Takto nás viděl americký historik, S. Harrison Thomson, který o nás v článku „Thomas Garrigue Masaryk, Philosopher in action“ uveřejněném v University of Toronto Quarterly v červenci 1949 napsal: *“Češi a Slováci mají duchovní tradici jedinečnou mezi evropskými národy, slovanskými i neslovanskými. Zatímco hrdiny většiny evropských národů jsou jejich velcí dobyvatelé – Charlemagne, Napoleon, Bedřich Barbarosa, Bedřich Veliký, Gustav Adolphus, Petr Veliký – hrdiny Čechů a Slováků jsou muži citlivého srdce a ducha. Největším je Jan Hus, náboženský reformátor, milovník pravdy, nebo Chelčický, mystik a pacifista, nebo Kollár, který chtěl slovenský národ vést k slávě po stezce duchovní vznešenosti, nebo Palacký, historik, který život strávil tím, že svůj národ přesvědčoval, že byl veliký, když byl národem křesťanským, nebo Havlíček, vášnivý a statečný novinář, který svůj lid učil věřit, že velikost se mu vrátí jen tehdy, když si ji mravně zaslouží. Tato tradice byla Masarykovou inspirací…”*

Snažil jsem se mezi hrdiny S. Harrisona Thomsona nalézt alespoň jednoho, který by, po mém soudu, Mašíny a Milana Paumera ověnčil vavřínem. Nenašel…

Článek byl otištěn ve spolupráci s internetovými stránkami www.czechfolks.com/plus/

◄►

Prezidentské zastavení, anebo zbabělost?

Miloš Šuchma

Rád bych komentoval článek Josefa Čermáka ve sledu jeho argumentů.
Josef Čermák píše, že vyznamenání Mašínově skupině “neudělil prezident Václav Havel a zatím ani prezident Václav Klaus (za zmínku stojí i to, že román Oty Rambouska "Jenom ne strach", napsaný po Rambouskově setkání s bratry Mašíny v New Yorku 1984, byl odmítnut nejvýznamnějším exilovým nakladatelstvím 68 Publishers v Torontu). Ta skutečnost je pro mne jedním z nejvýraznějších náznaků, že Česká republika se dostává z fáze kovbojského kapitalizmu.”
Myslím, že tento argument pro mnoho lidí předmětem obdivu není, přestože Václav Havel jistě zaslouží uznání za svoji disidentskou činnost po roce 1968, kde zejména jeho esej “Moc bezmocných” byla skvělým vyjádřením situace v normalizační době. Jeho neschopnost zákázat zločinnou a nereformovatelnou komunistickou stranu po roce 1989 je ale hrubou chybou, která se vymstila v celé posametové době a v podstatě potvrdila skutečnost se nevyrovnání s vlastní historií. Dobře si také pamatujeme Havlovo první jmenování prvním posametovým velvyslancem

v Kanadě oportunistického bývalého člena ÚV KSS Rudolfa Schustera, kterým udělil políček všem exulantům.
V případě skupiny Mašínů není zanedbatelné si uvědomit, že Radek a Josef Mašíni byli spolužáci Václava Havla v poděbradské škole, kde byli další známé osobnosti jako režiséři Miloš Forman, Ivan Passer a kanadský spisovatel Jan Drábek. Ti mají na věc jiný názor než Václav Havel. Když jsem mluvil s bratry Mašíny a Milanem Paumerem na kongresu v Halifaxu v roce 2005, kdy přebírali Masarykovu cenu Českého a slovenského sdružení v Kanadě, která jim byla jednomyslně udělena předchozí rok na kongresu ve Whistleru, bratři Mašíni mně řekli, že exilové nakladatelství 68 Publishers Rambouskovu knihu "Jenom ne strach" odmítlo vydat. Přímo z kongresu jsem volal Josefa Škvoreckého, který mně řekl, že "Praha", rozuměj Václav Havel si to nepřál.
To, že zatím cenu skupině neudělil Václav Klaus není vůbec překvapením. Klaus se sice chlubil, že jako čtyřletý pobíhal v Praze na barikádách, ale jeho nevraživost vůči disidentům je všeobecně známa, natož k odbojové skupině Mašínů. Možná, že by se ale na Václava Klause hodilo označení Josefa Čermáka jako propagátora kovbojského kapitalizmu. Ostatně Československo na prezidenty nemělo štěstí, snad s výjimkou T. G. Masaryka, kterého ale válka neotestovala, protože zemřel před Mnichovem. Jeho pokračovatelé Beneš a Hácha zásadně zklamali.
Je pravdou, že většina komunizmem poznamenaného národa, který nikdo morálně nevede, by cenu skupině Mašínů pravděpodobně neudělila. Do této skupiny zcela určitě patří současní a bývalí komunisté, socialisté volící ČSSD, mnozí mladí lidé, kteří o padesátých letech nemají ponětí a zbytek jsou přecitlivělí lidé typu Josefa Čermáka.
Domnívám se, že posuzování statečných činů skupiny 3. odboje bratří Mašínů je třeba posuzovat v době, kdy se tak stalo. A to je problém i Josefa Čermáka. Ten sice vytušil, že po únoru 1948 doba demokracie bude končit, ale v zátiší Kanady neměl naštěstí možnost děsivá léta komunistické tyranie padesátých let prožít a tudíž také patřičně ocenit statečnost skupiny Mašínů. Mnozí kolegové Josefa Čermáka utíkali přes hranice ozbrojeni, připraveni střílet kdyby bylo potřeba, včetně Čermákem zmiňované skupiny "vlaku svobody".
Skupina Mašínů přijala hozenou rukavici komunistů k třídnímu boji a v tradici svého statečného otce, který je nabádal bojovat proti jakékoliv tyranii, se rozhodli bojovat. Jejich příběh je dostatečně znám, ale překvapuje mne, že Josef Čermák si vybral z fabulujícího článku Vladimíra Kapala "Jak jsem poznal Milana Paumera já" v blogu (uvěřejněném mimo jiné v předpojatých Hranických listech nebo časopise pohraničníků Klub českého pohraničí v Rýmařově), na základě údajného rozhovoru v Čelákovicích. Článek je plný historických nepřesností, kterých se Milan Paumer nemohl dopustit, protože se prostě tak nestaly. Po zuby vyzbrojení komunisté vyhlásili třídní boj a ten skupina Mašínů přijala a museli si tedy opatřit zbraně, aby mohli proti českým zrádcům (nikoliv již Němcům), což je horší, bojovat a připravit se na pozdější boj ze zahraničí, který se neuskutečnil, jehož důkazem byl přepad Maďarska sovětskou armádou v roce 1956, kde Maďarům nikdo nepřišel na pomoc.
Není přece fér blogovat soukromé rozhovory po smrti dotazovaného. To se prostě nedělá, když se dotyčný nemůže bránit. A stejně tak je nevhodné z takového pochybného zdroje kopírovat překroucené údaje.
Za války by se obětem z řad nepřátel nikdo nedivil, ať již ve vojenské nebo záškodnické akci podzemního hnutí, kde je příkladů dostatek.
Proč bychom se měli tedy pozastavovat nad smrtí policistů Kašíka a Hozátka nebo komunisty Rosického, který mířil na neozbrojeného Josefa Mašína. O to horší situace, že to byli vlastní lidé, Češi, kteří přispívali k terorizování vlastního národa. Při filozofování by Josef Čermák v tomto kontextu neměl také zapomenout na stovky popravených a tisíce uvězněných, kteří by z psaní Čermáka rozhodně radost neměli.
Současná vládní koalice v České republice se snaží vyvést zadluženou zemi z kovbojského kapitalizmu, abych citoval Josefa Čermáka.
Je příkladné, že na pohřbu Milana Paumera byl nejen předseda vlády Petr Nečas, který slíbil řádné ocenění 3. odboje, ale i ministr obrany Alexander Vondra, předseda koaliční strany TOP 09 a ministr zahraničních věcí Karel Schwarzenberg, předseda koaliční strany Věci veřejné a ministr vnitra Radek John, předseda Senátu Přemysl Sobotka a předsedkyně Sněmovny Miroslava Němcová.
České a slovenské sdružení v Kanadě poslalo na pohřeb kondolenci do kondolenční knihy včetně fotografie vyznamenaných z kongresu v Halifaxu, kde Radek Mašín, Josef Mašín a Milan Paumer převzali Masarykovy ceny včetně svých popravených spolubojovníků In Memoriam.
Upřímně řečeno, Josef Čermák, který je rád, že Česká republika se dostává z fáze kovbojského kapitalizmu, by svojí případnou účastí na tomto pohřbu nebyl vhodným účastníkem. Co na závěr říci. Snad jen to, že národu, který si neváží svých hrdinů, hrozí, že nebude žádné mít, až je bude skutečně potřebovat…

Generální konzulát České republiky,
169 Military Road, Dover Heights, NSW 2030
Tel: 02 9581 0100, Fax: 02 9371 9635

Pavel Zvěřina ze Sydney nám napsal:-

Senátor Štětina píše na FB:- *„Naši krajané v Kanadě (nejsilnější krajanské sdružení ve světě) napsali dopis předsedovi vlády Nečasovi. Na prvním místě žádají premiéra, aby vyhověl senátnímu návrhu, aby ústavnost KSČM posoudil nezávislý soud, následují žádostí o právní úpravu tak, aby zahraniční občané ČR mohli korespondenčně volit, aby došlo k úpravě zákona o občanství, žádost o znovuotevření českého konzulátu, žádost o spravedlivé dokončení restitucí, které už se táhnou více jak dvě desetiletí a nakonec vyjádření k zavedení nutnosti vízové povinnosti Kanadou.“*

Co na to česká krajanská komunita v Austrálii? Přidá se a nebo bude mlčet jako obvykle?

Rezoluce z 62. kongresu ČSSK ve Winnipegu, Manitoba,Toronto, 14. 7. 2010

Vážený pane předsedo vlády,
dovolte, abychom Vám pogratulovali k jmenování předsedou vlády České republiky.
České a slovenské sdružení v Kanadě bylo po dobu své sedmdesátileté existence vedeno myšlenkou, která se vždy opírala o principy demokracie, občanské společnosti a lidské slušnosti. Takovým mottem byla lidská pomoc, které se dostalo mnoha československým občanům, ocitnuvším se na útěku před nacistickým diktátem či komunistickým terorem. Snažíme se také finančně pomoci při živelných pohromách.
Po pádu komunistické moci v Československu v roce 1989 a s poklesem emigrace, se ČSSK orientuje na propagaci obou republik za jejich hranicemi, ať již politickou či kulturní, a zároveň se snaží o prohloubení demokratizace v obou rozdělených zemích. Členové ČSSK jsou aktivní v poradních orgánech v ČR, publikují v médiích.
Delegáti 62. kongresu Českého a slovenského sdružení v Kanadě, konaného ve dnech 4.- 6. června 2010 ve Winnipegu, Manitoba přijali rezoluci, týkající se věcí, které Češi žijící v Kanadě považují za důležité, a jejichž dlouhotrvající přehlížení nás velmi znepokojuje.
Jedná se o následující:
1. Doporučení Senátu Parlamentu České republiky ze dne 30. 10. 2008 Nejvyššímu správnímu soudu, aby přezkoumal důvodná podezření o porušování Ústavy ČR politickou stranou KSČM.
Vážený pane předsedo vlády, žádáme Vás laskavě, abyste se zasadil o to, aby se k doporučení Senátu o porušování Ústavy ČR politickou stranou KSČM zabýval soud, který je jedině oprávněný doporučení posoudit.
2. Zákon o korespondenční volbě
Apelujeme na Vás, aby se vláda zasadila o urychlení projednávání korespondenční volby ve Sněmovně Parlamentu ČR, kde je zákon dlouhou dobu připraven v prvním čtení. Mnoho Čechů žijících nebo pobývajících v zahraničí pro velké vzdálenosti nemůže uplatnit ústavní právo volit.
3. Zákon o státním občanství
Ocenili bychom, kdybyste se osobní autoritou laskavě zasadil o to, aby vláda návrh zákona o státním občanství mohla projednat na své schůzi co nejdříve. Je mnoho českých krajanů, kteří z důvodů nemožnosti mít dvojí občanství nemohou mít české občanství.
4. Zastupitelské úřady ČR v Kanadě: v Montrealu a ve Vancouveru
Usnesením vlády České republiky ze dne 15. října 2009, č. 1296, došlo k uzavření zastupitelského úřadu na úrovni generálního konzulátu v Montrealu ke dni 31. 3. 2010.
Chápeme, že takové rozhodnutí souviselo s finančními škrty, které vláda musela učinit. GK v Montrealu byl jedním z nejstarších a slavil by letos 90. výročí svého založení. Úřad sídlil v quebecké frankofonní oblasti, což má důležitý politický význam, vedle skutečnosti, že obchodní aktivity v této oblasti nejsou zanedbatelné.
Vzhledem k tomu, že Česká republika vlastní budovu bývalého GK, znovuotevření alespoň na úrovni konzulárního zastoupení by bylo velmi prospěšné.
Došlo k přerušení činnosti zastupitelského úřadu na úrovni honorárního konzulátu ve Vancouveru, který nabývá na významu jako most s asijskou oblastí.
Domníváme se, že urychlené obnovení činnosti honorárního konzulátu je v zájmu České republiky i Kanady.
5. Spravedlivé dokončení restitucí
Jsme znepokojeni tím, že někteří občané ČR, nikoliv vlastní vinou, nemohli uplatnit své restituční nároky v době účinnosti restitučního zákona, protože nebyli českými občany. Velmi jsme ocenili, že skupina senátorů ODS předložila Ústavnímu soudu návrh k vyřešení tohoto problému a doufáme, že tento návrh bude mít Vaší podporu.
6. Kanadská víza pro české občany
Uvědomujeme si, že znovuzavedení vízové povinnosti je pro české politiky, vládu a české občany předmětem kritiky. Skutečností ale je, že za současné situace imigračního zákona, Kanada neměla jinou možnost než znovuzavedení vízové povinnosti. Můžeme Vás ujistit, že naše organizace situaci monitoruje a je ve stálém kontaktu s Ministerstvem imigrace. Jsme potěšeni, že návrh Azylového zákona řešící problém byl 15. června 2010 schválen v Dolní sněmovně.
Vážený pane ministerský předsedo, ČSSK má eminentní zájem na pozitivním posunu výše uvedených zákonů a rozhodnutí. Žádáme Vás, abyste pomohl jejich naplnění.
S úctou, pozdravem a přáním všeho dobrého,
Miloš Šuchma - předseda,
Blanka Rohnová - místopředsedkyně

Konference v Praze zmapovala kulturní aktivity zahraničních Čechů

Milena Štráfeldová – krajané.net

Vladimír Eisenbruk

Tématem letošní Mezinárodní konference zahraničních Čechů, kterou s podporou Senátní komise pro krajany a ministerstva zahraničních věcí každé dva roky v Praze organizuje Koordinační výbor zahraničních Čechů, byli krajané a kultura. Letos do Prahy přijelo přes sto účastníků ze 17 zemí.

Kultura jako hlavní téma letošní konference se přímo nabízelo, protože kromě samotné češtiny je hlavním hegemonem krajanů po celém světě. Tuto roli hraje bez ohledu na kontinent, kde krajané žijí, i na to, zda jejich předkové odešli z českých zemí před několika generacemi, nebo zda oni sami emigrovali třeba až v 80. letech minulého století. Platí to dokonce i pro tzv. nové Čechy, kteří dnes odcházejí do světa studovat, za prací nebo z rodinných důvodů.

"Často se diskutuje o tom, co vlastně znamená kultura pro krajanský život a do jaké míry bude krajanská komunita vůbec schopna fungovat, do jaké míry budou naši krajané v zahraničí pociťovat své české kořeny. Já bych si to dovolil formulovat velmi zjednodušeně tak, že ***do té doby, dokdy budou lidé cítit potřebu spolu se scházet, spolu se bavit, tančit, zpívat české národní písně, učit se český jazyk. Do té doby bude fungovat česká krajanská komunita ve světě****,"* řekl o roli kultury v životě zahraničních Čechů vládní zmocněnec pro krajany Vladimír Eisenbruk z ministerstva zahraničí. A Milena Secká, vedoucí knihovny Náprstkova muzea v Praze, která dlouhodobě sleduje krajanské komunity ve světě, k tomu uvedla: *"Lidstvo potřebuje setkávání a právě kultura hraje obrovskou roli. Musíme si uvědomit, že menšiny jsou v daleko horším postavení než majoritní společnost. Cítí se třeba nějakým způsobem ukřivděny nebo ohroženy, a kultura je opravdu tím pojítkem, kde to souznění spřátelených duší, abych to tak vznešeně nazvala, jim dodává sílu."*

Česká kultura stejně jako samotná čeština úzce souvisí s uchováním identity našich krajanů. Zdůraznila to předsedkyně Koordinačního výboru zahraničních Čechů Ája Vrzáňová: *"Já propaguji v Americe, kde žiju, stále svou zem. Dělají se všelijaká setkání, v Americe je hodně českých spolků a já je navštěvuji. To se prostě musí udržet, a proto máme i toto setkání v Praze. Myslím, že je větší, než bylo předtím, tak doufám, že přijdou i mladší Češi. Já právě chci, aby mladá generace začala jezdit sem do Prahy na taková setkání."*

checkusouttravel
Czech Republic Specialist

NOVINKY NAŠÍ KANCELÁŘE -

Fly free to Europe River Cruising

Denní lety s Emirates - Airbus A330-200: Dubai - Praha

Lety do Jižní Ameriky a USA

Informujte se o výhodných cenách, využijte skvělé nabídky!

www.checkusouttravel.com.au
(cestování z Austrálie)
www.checkusouttravel.cz
(cestování z ČR)

E-mail: info@checkusouttravel.com.au

Tel: 1300 794 543

SPECIALS S EMIRATES

Let přímo do Prahy!

Jetset

Volejte Evu Jančík

488 Centre Road, Bentleigh 3204
Tel: 03 9563 9122
Mob: 0413 499 321
Email: eva@bentleigh.net

LETENKY A ZÁJEZDY DO CELÉHO SVĚTA
SPECIALS DO PRAHY A VÍDNĚ

Muzeum českého a slovenského exilu 20.stol., Štefánikova 22, Brno 602 00, Email: muzeumexil@muzeumexil.cz

V tom je právě trošku problém, protože i mladí Češi, kteří odjíždějí studovat do Londýna, do Spojených států nebo do Austrálie, říkají: nám je úplně jedno, kde žijeme, a v podstatě je nám i trochu jedno, jakým jazykem mluvíme... *"Je to problém. Musím říct, že je to problém. Ale nás ze starší generace je ještě dost a právě toto musíme propagovat, jak nejlépe můžeme. A já myslím, že se všichni opravdu snaží. Je strašně důležité si udržet to, odkud pocházíte, odkud jste. Já jsem na to byla hrdá celých čtyřicet let, co jsem nebyla v Čechách, v Československu."*

Je třeba přiznat, že starší generace krajanů na letošní konferenci v Národním muzeu převažovala. Zdeňka Menšíková z Austrálie se krajanských setkání účastní pravidelně. Do Prahy přijela i letos: *"Sejít se s krajany, kteří myslí stále na českou zemi. Přijíždíme sem každý rok a zúčastňujeme se zde všech krajanských konferencí."*

Vy máte velmi sentimentální vztah krajanský vztah k Česku. Není nic, co byste tu kritizovali?

"Kritizuje se všude, my ale nechceme kritizovat. My jsme pozitivní lidé."

Naučili jste se to až v Austrálii, nebo jste tam už s touto výbavou jeli?

"Já jsem tam přijela jako mladá holka, svobodná, takže o tom je těžko mluvit. Ale musí se pozitivně myslet a doufat, že všechno bude v pořádku."

Na konferenci se během prvních dvou jednacích dnů prezentovala kulturní činnost jednotlivých krajanských komunit a spolků. Představili se tu krajané z rumunského i srbského Banátu, Ukrajiny, Slovenska, Chorvatska, Rakouska, Švýcarska, Švédska, Spojených států i Velké Británie. Zazněly i průřezové referáty o krajanském divadle, exilových vydavatelstvích, náboženských aktivitách krajanů ve východní Evropě nebo o filmovém projektu České kořeny, který mapuje jednotlivé české krajanské komunity ve světě. Jedním z poměrně nových projektů, o kterém se na konferenci mluvilo několikrát, je Česká škola bez hranic. Jedná se o výuku češtiny pro děti zahraničních Čechů, která dnes probíhá v řadě měst Evropy, ale i v Austrálii, a chystají se další pobočky.

V té berlínské už téměř dva roky vyučuje Jana Hrabcová: *"To byla vlastně první aktivita, která mi pomohla k mé integraci do německého prostředí."*

Kolik tam chodí dětí?

"Máme přibližně třicet dětí. Jsme víkendová škola, protože je jasné, že během týdne děti musí plnit povinnou školní docházku. Máme rozdělené děti od osmnácti měsíců do patnácti let. V první skupině jsou předškolní děti od osmnácti měsíců do tří let, dále následuje Mateřídouška pro věk od tří do šesti let, tam bychom měli naplňovat program české mateřské školy. A od šesti do patnácti let máme ABC do ouška, což je skupinka pro nejstarší děti, které se učí podle rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání."

Jak to dětem jde? A baví je to?

"Jak kterým a jak kdy. V zásadě ale musím říct, že mají velkou motivaci. Snažíme se je opravdu motivovat zajímavými projekty, zajímavými programy, různými podněty, tak aby ta jejich motivace nepohasla. Musím jenom připomenout, že nestačí motivovat jenom dítě. Vždycky jde o to motivovat celou rodinu, protože základ práce u výuky českého jazyka je vždycky v rodině."

V závěrečné debatě se ale krajané nevyhnuli ani tématům, která se na setkáních zahraničních Čechů vracejí opakovaně. Jedním z nich jsou korespondenční volby, o které krajané hodně stojí, stále se je ale nepodařilo prosadit. Předseda Senátu ČR Přemysl Sobotka k tomu ale Radiu Praha hned v úvodu konference řekl: *"Já teď budu mluvit za sebe a za český Senát, který je v tom velmi aktivní. A já pevně věřím, že se dostaneme i do fáze korespondenčních voleb. Jak mám zmapovanou v podstatě po celém světě naši krajanskou komunitu, tak vím, že mají velký zájem o dění v České republice. A právě volbami by to mohli více ovlivňovat. Myslíme si, že všechno jde udělat do zítřka, ale ono to chce určitý čas. Ale věřím, že ta iniciativa vznikne u nás, samozřejmě po dohodě s ministerstvem."*

Účastníci konference by si také přáli, aby jako krajané měli na české politické scéně silnější zastoupení než dosud. Vyjádřili to v dopise premiéru ČR se žádostí, aby například při úřadu vlády působil jejich zástupce, který by mohl koordinovat činnost jednotlivých ministerstev a dalších úřadů v krajanské problematice.

Závěr konference patřil návštěvě Národního muzea i Národního divadla, účastníci se také podívali do unikátního Muzea Karlova mostu. Další mezinárodní krajanská konference by se měla v Praze uskutečnit znovu za dva roky.

Diamond Plating Co. Pty. Ltd.

Manufacturers of Precision Industrial Diamond Tools.

14 SHEARSON CRESCENT
MENTONE VIC 3194
PHONE: 9584 5566
FAX: 9583 9339

GENERÁLNÍ KONZULÁT ČESKÉ REPUBLIKY V SYDNEY

Vážení přátelé, vážení krajané,

jako by to bylo včera, co jsem Vám psal úvodní dopis, ve kterém jsem se představoval po svém příjezdu do Austrálie. Jako by to bylo včera, co jsem se s mnohými z Vás poprvé setkal a snažil si pečlivě zapamatovat všechna jména, tváře a osudy. Jako by to bylo včera, kdy jsem měl tu čest stát se Vaším přítelem… Ty čtyři roky uplynuly rychleji, než jsem čekal.

Nebudu na tomto místě zatěžovat dlouhým bilancováním. Dobře vím, co se podařilo a co méně. Pro mě osobně to byly roky nesmírně zajímavé, plné cenných zkušeností a podnětných setkání, plné práce, nápadů i starostí s jejich realizací. Byly to roky naplněné radostí pracovní i radostí rodinnou.

Odjíždím domů v polovině září a nastupuji na Ministerstvo zahraničních věcí v Praze, kde mě čeká zajímavá, ale velmi exponovaná práce. Na tomto místě dávám slib sobě, rodině a všem našim přátelům, že se jednou do Austrálie vrátíme. Ještě tolik jsem toho chtěl poznat a tolik lidí potkat! Odjíždím s čistým svědomím, že jsem vykonal vše, co bylo v mých silách a možnostech pro vztahy mezi našimi zeměmi, pro pozitivní prezentaci republiky, pro rozvoj obchodu i pro udržení důležité vazby s Čechy žijícími v Austrálii a na Novém Zélandu.

Jsem rád, že mohu dnes napsat, že konzulát ČR v Sydney zůstane zachován. Dojde k určitým změnám, ale „okénko“ tady bude nadále otevřené a s ním naše služby krajanům a ochota většiny mých skvělých kolegů.

Přeji Vám krásné jaro, pevné zdraví, spokojenost a štěstí. Budu vždy vzpomínat.

Váš
Vít Kolář
Generální konzul ČR v Austrálii

Natáčení druhého dílu cyklu *České kořeny.* Tento díl je věnován Čechům žijícím ve Švýcarsku.

Po natočení prvního pilotního snímku České kořeny ve Švédsku, který vznikl před rokem, padlo rozhodnutí věnovat další díl Čechům ve Švýcarsku. V této zemi našlo domov několik desítek tisíc Čechů (i Slováků) – a to jak po roce 1948, tak po roce 1968.

I v druhém díle chtějí tvůrci zachovat osvědčený model z prvního dílu. Bude tak představeno několik českých rodin či osobností v rámci prostředí, v němž ve Švýcarsku zakotvily a rozvíjejí svoji pracovitost, talenty, občanskou iniciativu – to vše ve prospěch své nové, ale nyní již opět i staré vlasti. Řada ze švýcarských Čechů je v čilém kontaktu s Českou republikou, jejíž dobré jméno v zahraničí šíří. Jejich osudy, prostředí, které ve Švýcarsku formovalo jejich nový život, v němž vychovali svoje děti, švýcarská společnost s její specifickou formou demokracie, švýcarská příroda, to vše bude zachyceno kamerou Tomáše Kubáka a zpracováno dalšími členy týmu Českých kořenů. Tak jako v prvním díle, i v tomto švýcarském, bude důležitou složkou hudba.

Linii osobních výpovědí těch, kteří kvůli totalitnímu režimu v Československu zvolili nejistou a tvrdou cestu emigrace, podtrhne tentokrát mj. hudba Bohuslava Martinů, který ve Švýcarsku pobýval a také zde po dvacetiletém nedobrovolném exilu zemřel.

Šedesáti minutový dokument bude slavnostně promítnut v předpremiéře na Švýcarských dnech pořádaných Obchodní komorou Švýcarsko – Česká republika HST v lednu 2011 v Brně. Následovat budou pražská premiéra v rámci cyklu besed *Hovory bez hranic* v Městské knihovně v Praze (pořádá Mezinárodní český klub) a projekce v Kyjově a ve Švýcarsku. Celý cyklus (tedy první díl České kořeny ve Švédsku + nový švýcarský díl + další zamýšlené díly) budou nabídnuty televizním stanicím. Stejně jako první, švédský díl, bude se i tento švýcarský promítat také na filmových festivalech, v zahraničí v Českých centrech a jinde... Také České kořeny ve Švýcarsku, stejně jako první díl České kořeny ve Švédsku, bude k dispozici na DVD.

Cílem cyklu ČESKÉ KOŘENY je zmapovat přínos českých krajanů těmto zemím, ale zpětně i Česku, zachytit jejich dnešní pohled na svoji někdejší emigraci, vazby jejich potomků k české kultuře a České republice. Důležitým motivem je také snaha pomoci překročit mnohdy uměle, dřívějším režimem či obecnými předsudky vytvořené bariéry mezi námi doma a Čechy ve světě.

Více informací o projektu najdete na www.ceskekoreny.cz Podívat se zde můžete i na ukázkové portréty z prvního dílu České kořeny ve Švédsku. Autoři projektu vítají zájem podpořit finanční i jinou pomocí natáčení i výrobu tohoto dokumentu, případně i dalších dílů. Stejně tak se na nás mohou obracet i představitelé krajanských spolků či jiných organizací, které by měly zájem o natočení podobného dokumentu v zemi, kde žijí.

Tiskový servis: **Ing. Martina Fialková**, Mezinárodní český klub, tel.: 603 930 074 m.fialkova@centrum.cz , www.cesky-dialog.net

ČECHOAUSTRALAN
12

ČESKÝ DIALOG
objednávejte na adrese strizovska@seznam.cz
v Austrálii k objednání také na adrese Jana Růžička
82 Cardwel Str., Arakoon, NSW 2431
e-mail: Ruzickajana@yahoo.com.au

Pan Tatínek

(Nad právě vyšlou knihou Jiřího Macha „Zle i dobře“)

Josef Krám

Nebývá u nás běžné, aby vyšla knížka o životní dráze Čecha, který velkou část svého života – od roku 1948 – prožil v Austrálii. Vrátil se po sametové revoluci do své původní otčiny, kde byl jeho rodině navrácen komunistickým režimem ukradený majetek. Sedmdesátipětistránková publikace, jejímž obětavým editorem byl Václav Šplíchal, je dílem nespisovatele, po svých předcích vynikajícího podnikatele v Rychnově nad Kněžnou. To není klasická memoárová knížka, kterou vydala Nová tiskárna Pelhřimov. Letošní aktivní třiasedmdesátník Jiří Mach ji psal postupně a těžce léta. Její název „Zle i dobře“ vystihuje s až bezelstnou upřímností a otevřeností životní dráhu hocha z vážené rychnovské rodiny, těžce postižené dvěma totalitními režimy – fašistickým a komunistickým. Maminka Židovka nepřežila v prosinci 1943 Osvětim (její jméno je na pomníku obětem holocaustu před rychnovskou synagogou), tatínek se dostal také do koncentračního tábora za spolupráci s Američany (z něj se dostal nemocný TBC až v roce 1945). V kapitolce Shledání s tátou o tom autor píše: „*Jednou strýc přivedl pána, kterého jsem neznal. Byl hrozně hubený, vyčerpaný, strejda k mému velkému překvapení řekl, že je to můj tatínek. Já jsem se naivně zeptal: To je pan Tatínek? Nepamatuju se, že jsem to slovo kdy slyšel, bylo to pro mě cizí slovo.*“

Sledovat osudy Jiřího Macha (i jeho tatínka, který se musel po válce tři měsíce mimo domov léčit) je velice poučné. Nakonec tatínek usoudil, že bude dobré, aby obě děti – Jiří a jeho sestra – přijaly tetino pozvání do Austrálie (emigrovala tam v roce 1939). Odletěly tam v říjnu 1948 v jeho doprovodu s oficiálním svolením našich úřadů, ale protože postupně začínal tuhý komunistický režim, s dětmi v Austrálii zůstal. V případě návratu, pokud by se komunistickému režimu nepodrobil, by mu totiž hrozilo vězení a to by už nepřežil. Tam bohužel ve svých 48 letech tragicky zemřel.

Kniha je lidským dokumentem života jednoho činorodého člověka, ale i doby polistopadové. Sledujeme totiž návrat Jiřího Macha do demokratického Československa začátkem 90. let. Mějme na paměti, že desítky roků nepromluvil česky, a přesto z restituované mezitím zkrachovalé a zpustošené textilní továrny Pleas vytvořil v centru okresního města novodobé prosperující obchodní centrum LIMA se dvěma desítkami větších či menších obchodů (na snímku). Tento životní úspěch však byl vykoupen ztroskotáním jeho manželství s mimořádně milou Australankou Lesley, s níž Limu založil. Bohužel se tu v Čechách setkával často s typicky českou závistí, ale naštěstí i se vstřícností - raději na dokreslení citujme: „Začalo běhání po úřadech. Byl jsem velmi vděčný, když se mě ujal starý pan Rokl (otec Rudolfa Rokla, slavného muzikanta a Jiřího Rokla, pozdějšího starosty města), kamarád mého otce, který se mi nabídl pomoci s restitucí. Česky jsme uměl jen pár slov, Československo jsem také neznal. Hledání úřadů po Praze, Plzni a Hradci Králové mně také dělalo velké potíže. Vůbec jsem si nedovedl představit, jak bych vyplnil všechny ty potřebné žádosti a formuláře.“

Do této knihy vložil Jiří Mach srdce, lásku a upřímnost a příkladnou skromnost. Jen prací a zase jen poctivou prací realizoval svoje sny a předsevzetí. Řeknu to naplno: Klobouk dolů před Jiřím Machem.

Dvě historické konfrontace – jedna smutná, druhá úsměvná

Frank Nykl

MAUTHAUSEN

Můj strýc – akademický sochař Antonín Nykl se po roce 1939 a příjezdu Němců do Prahy také zapojil do odbojové práce. Pomáhal vylepovat letáky a dělal spojku v organizaci „Obrana národa“. Zanedlouho byl díky vyzrazení zatčen a vězněn v koncentračním táboře Mauthausen v Rakousku. Zde zůstal po celou dobu války. Poznal tam i pověstné mauthausenské „schody smrti“, které vězni museli po jednom za sebou vystoupat až nahoru. Znamenalo to, že dole dostali na záda velký kámen a ten museli vynést po 186 schodech. To se za den opakovalo několikrát. Ti, kteří nevydrželi, byli umláceni a shozeni dolů. Bylo to asi na 112 tisíc tun žulových kvádrů, které museli vynést. Na osvobození čekali do 5. května, kdy k nim dojela na dvou tancích průzkumná četa 3. Americké armády. Jen se otočili, řekli jim, že jsou svobodní a zase odjeli. Zbídačení vězňové se pak museli bránit skupinám SS, které se chtěli dostat do tábora a převléci se do vězeňských hadrů. Ubránili se až když vypáčili sklad zbraní a pomohli jim táboroví hasiči. Vydrželi do 7. května. Pak se objevil hlavní voj 3. Americké armády. Takže se dá říci, že se osvobodili sami. Podle neoficiálních údajů bylo v Mauthausenu zavražděno na 100 000 vězňů. Zemřel zde také písničkář a herec Karel Hašler. Po atentátu na Heydricha zde bylo 23. října 1942 popraveno 252 příbuzných Josefa Valčika a Jana Kubiše (parašutistů – atentátníků na R. Heydricha). Celé jejich rodiny tam byly usmrceny jako pomsta za atentát. V letech 1941-45 zde byl vězněn také pozdější československý komunistický prezident Antonín Novotný (prezidentem byl od r. 1957 do r. 1968). Odtud se také s mým strýcem dobře znal. Podle vzpomínek mého strýce nebyli nejhorší sadisté němečtí, nýbrž domácí rakouští dozorci SS a kápa.

Douška: Co na svou historii říkají mladí Rakušané?

Sport iHned 9. 1. 2006:

„Skandál vyvolal v Rakousku zájezd fanoušků fotbalového klubu FC Braunau, což je rodiště Adolfa Hitlera, do bývalého nacistického koncentračního tábora Mauthausen. Fanoušci se nechali vyfotografovat, jak v mauthausenském památníku hajlují a snímek umístili na internetové stránky svého klubu, oznámila dnes agentura APA.“

DOHOLA

V posledních letech si připadám trapně, když vyjdu na ulici s mojí šedivou kšticí a všude kolem samá nablýskaná hlava. Nechápu, co je to za divnou módu chodit v mládí s vyholenou hlavou, když ve stáří stejně většina mužů oplešatí. Takže si své vlasy ani neužijí a když jim nakonec věkem vypadají, jejich děti se budou domnívat, že jejich otcové vlasy nikdy neměli a že všichni muži jsou takto poznamenaní na celý život.
Nevím, který herec nebo zpěvák začal tuhle módu a ostatní davy jej začaly jako papoušci napodobovat. Tento trend však nemůže trvat dlouho. Protože kam mé oko v historických análech dohlédne, existují muži s dlouhými vlasy a jsou na ně patřičně hrdí. Na začátku šedesátých let nám je horliví policisté za trest stříhali a říkali nám „máničky“.
Ve středověku bylo ostříhání vlasů potupou, tuhle práci dělal kat hlavně před popravou. Později na Divokém západě by Indiáni nikdy nevzali skalp holohlavému muži, zaprvé by jej nemohli pověsit před teepee a pak by to bylo jen pro ostudu. Prostě kdo neměl vlasy, nebyl pro ně silný nepřítel. Proto nosila většina slavných zálesáků dlouhé vlasy, aby tím dokázali, že pohrdají smrtí, zvláště pak z rukou Indiánů. Za mého mládí se různým tulačkám následně pozavíraným v Domově pro mládež v (Pasťáku) říkalo „Kosice“ (podle vesnice Kostomlaty, kde byl první lágr pro mladistvé delikventky) a když šly hromadně na vycházku,

Nejen Australané a zdejší krajanská komunita, ale i návštěvníci Tasmánie z celého světa včetné slavných, nešetří chválou na vína Josefa Chromého. Tato vína nesou mnohá prestižní ocenění, získala desítku trofejí a přes devadesát medailí.

Čechoaustralan Josef Chromý OAM rozvinul tasmánské vinařství do nebývalých kvalit, ze znamenitých odrůd milujících chladnější podnebí Tasmánie vypěstoval s pomocí vyspělé vinařské technologie vynikající Pinot Gris, Sauvignon Blanc, Chardonnay, Riesling, Gewurtztraminer a Pinot Noir. Znamenitá jsou také jeho šumivá vína s nám lahodně znějící vinětou PEPIK.

Návštěva vinného sklepa a restaurace Josefa Chromého v Relbii, pouhých patnáct minut jízdy od Launcestonu, patří dnes již k vyhledávaným zážitkům při objevování Tasmánie. Nedostanete-li se tam v nejbližší době, dopřejte si alespoň chutě vín tohoto úspěšného vinaře.

Josef Chromy Wines
370 Relbia Road, Relbia
Tasmania, Australia 7258
Phone: +613 6335 8700, Fax: +613 6335 8774
Email: wine@josefchromy.com.au
web: www.josefchromy.com.au

www.leadersmagazine.cz LEADERS

nebo do kina, byly mezi nimi poznat dopadené „útěkářky“ podle toho, že měly na hlavě šátky. Byly za útěk potrestány tím, že byly nakrátko ostříhané a tak byly duševně i tělesně ponížené. Tenkrát byly ještě usídleny v Nejdku na zámečku a ty mnohonásobné „útěkářky“ byly uvězněné v cele ve věži. Měly odtud krásný výhled, ale byly dohola a to bylo tenkrát to nejhorší. Žádný rozumný člověk - když nemusel - si nenechal na vlasy sáhnout. Nikdy nepřestanu tvrdit, že nejkrásnější na ženě je, když je oblečena jen do dlouhých vlasů a prstýnku na ruce. Po osvobození a skončení druhé světové války nastal hon na ženy, které se provinily tím, že spaly s okupanty. Byla vyvlékány na ulici před pomstychtivý dav a tam jim byly za pokřiku urážek a nadávek oholeny hlavy. Tehdy to byl vrchol ponížení. Tak tomu bylo po celý lidský věk, až dodnes. Ještě že už jsem ve věku, kdy nemusím žádnou rozmazlenou a přihlouplou celebritu napodobovat a zůstávám svůj. Do „Vlasového studia“ nechodím, na prsou ani pod pažemi se neholím, název „vlasový stylista“ mi připadá jako nějaká sexy úchylka a tak dávám přednost starému dobrému jménu na ceduli – „holič“. Asi jsem ještě pořád normální mužský. Navoněné a vyholené mužské napodobeniny hermafroditů se mohou snad líbit jen pubertálním slečnám a pak lidem stejného pohlaví! Muži ve velkoměstě se hloupě holí i na prsou a níže. Škoda, že už dávno neplatí to, co se kdysi říkalo na Divokém západě, že „správný muž musí vonět jen koňským potem a lacinými doutníky“. Je to sice nadsázka, ale mezi námi – nemá to stále něco do sebe?

EXCLUSIVE Bohemia
HAND MADE CRYSTAL

Český ručně broušený olovnatý křišťál

dekory lehké - jednodušší, i bohaté; klasické a moderní - dle představ a přání našich zákazníků

www.bohemia-exclusive.cz

V katalogu naleznete rozsáhlý sortiment tvarů a velikostí. Nechte se inspirovat výběrem z více než 300 možností. Každý výrobek je originálem.
Objednávky přijímáme faxem nebo e-mailem.
Rádi vás také přivítáme v naší nové dílně na Vysočině na adrese Chlum 173, 582 35 Lučice.

Tel.: +420 569 489 512, Fax: +420 569 432 385, Mobil: +420 602 192 784
E-mail: info@bohemia-exclusive.cz

„Srpen 68 – Praha, nepokořené město“

Z České republiky nám napsal **Rudolf Čížek**, spoluautor společného projektu České televize, Muzea Policie ČR a Českého rozhlasu 2 Praha „Srpen 68 – Praha, nepokořené město“, v rámci kterého byla v roce 2008 uspořádána pod stejným názvem výstava v Muzeu Policie ČR a zároveň vznikl jeho hodinový televizní dokument „Skryté zločiny osmašedesátého“. Rovněž Český rozhlas 2 Praha odvysílal ve svém třídenním bloku rozhovory s řadou respondentů, ve kterých veřejnost seznámili se svým příběhem při okupaci Prahy. Projekt byl založen na dokumentech, které vznikly v prvních dnech a týdnech okupace na Operačním středisku tehdejší Městské správy VB Praha a které se Rudolfu Čížkovi v roce 1980 podařilo uchránit před skartací.
Z uchráněných policejních materiálů připravil Rudolf Čížek publikaci pro nakladatelství Naše vojsko (www.nasevojsko.com) o srpnové okupaci Prahy, a to tak, aby uvedené dokumenty byly využity v jejich plném rozsahu, což samozřejmě v televizi a rozhlase nebylo možné. Když hledal respondenty, kteří byli vojsky zraněni či jinak dotčeni, zjistil, že mnoho z nich po okupaci Československa emigrovalo. Je poměrně pravděpodobné, že by o materiály, které jsou obsaženy v připravované publikaci a kterými řada z nich prochází, se zajímali nejen oni, ale i jejich rodinní příslušníci. Rovněž je přesvědčen o tom, že i krajané, kterých se okupace osobně fyzicky nedotkla, by měli zájem se s těmito unikátními materiály seznámit, případně toto tragické období našich dějin ukázat i mladší a nejmladší generaci. Jistě by nebylo od věci, aby je poznala i ona. Nelze ani vyloučit, že v materiálech mohou najít příběhy či případy, týkající se osob, které v bývalém Československu znali.
Stručné vysvětlení roku 1968 a srpnové okupace v kontextu doby, se všemi vnitropolitickými a mezinárodními souvislostmi, provedl v Předmluvě knihy velice srozumitelnou a přístupnou formou ředitel Ústavu soudobých dějin Akademie věd, PhDr. Oldřich Tůma. K připravované publikaci zde rovněž uvedl krátkou recenzi:

„Knížka, jež se čtenáři dostává do rukou, zachycuje v policejních hlášeních a vzpomínkách pamětníků detailní výseky právě těch nejdramatičtějších okamžiků roku 1968 jakoby pod drobnohledem. I když jde o individuální příběhy a individuální zážitky, jsou to příběhy nejen zajímavé, ale důležité i z historického hlediska. Právě rozhodnutí tisíců jinak bezejmenných občanů, hned poté co se dozvěděli o intervenci, vyrazit do ulic nebo vyjet do Prahy a jít se podívat nebo protestovat k budově ústředního výboru, na Václavské náměstí či k rozhlasu, bylo mimořádně významné. Dohromady právě tato spontánní rozhodnutí vytvořila

situaci, která aspoň na chvíli jakoby obrátila běh dějin. Bez úplného a jasně (a také s rizikem újmy na zdraví či smrti) manifestovaného odporu celé společnosti proti intervenci, mohla normalizace začít třeba hned. Možná se Dubček a další nemuseli vůbec ocitnout v Kremlu a vyjednat aspoň odloženou kapitulaci. Možná by prezident Svoboda bez jasného postoje veřejnosti akceptoval kolaborantskou vládu sestavenou na sovětské ambasádě. Možná by ve vedení státu byla od začátku ještě horší garnitura, než jakou nakonec představovali (také) Husák se Štrougalem. Možná by se opravdu zatýkalo ve velkém. A především by Češi a Slováci neměli ve svých dějinách okamžik, na který mohou být opravdu hrdí: okamžik, kdy se dokázali beze zbraní, ale odhodláni postavit obrovské přesile a na čas odvrátit její vůli.

Příběhy, jež najde čtenář na dalších stránkách často jakoby ve zkratce či miniatuře zrcadlí velké dějiny. Například ona historie s neznámým (či spíše nejmenovaným) zrádcem, který otevřel sovětským vojákům boční vchod do budovy rozhlasu. Stejně tak by, bez spoluúčasti domácí zrádců, celá intervence možná vůbec neproběhla anebo by to byl mnohem obtížnější podnik. Právě tím, jak publikace přibližuje velké dějiny na úroveň jednotlivých prožitků a činů a tím akcentuje jejich význam, jsou její stránky zajímavé. A samozřejmě i tím, že dává jména a tváře aspoň některým z těch mnoha, kteří se vydali 21. srpna 1968 zjistit, co se děje, zjistit, co by se proti tomu dalo dělat.

Dvojnásobný dík patří autorovi. Nejen proto, že dokumenty a svědectví pamětníků sestavil a okomentoval, ale především proto, jakým odvážným a ve své době docela riskantním způsobem ony unikátní dokumenty zachránil a uchoval pro budoucnost.“

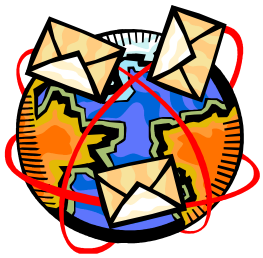

ODTUD A ODJINUD

♠ V červenci zesnulý australsko-britský dirigent Sir Charles Mackerras měl ve svém kalendáři záznam na koncert v Berlíně s programem české hudby: fragment z opery Julietta aneb Snář Bohuslava Martinů a sedmou symfonii Antonína Dvořáka. Berlínská filharmonie angažovala na tři koncerty na konci září a začátek října 35letého dirigenta Národního divadla Tomáše Netopila s programem, jak jej Mackerras plánoval. V Austrálii žijící mezzosopranistka Miluška Šimková, která působila řadu let v Sydneyské opeře, známe ji i z pěveckého koncertu na melbournské Šumavě, napsala jímavou osobní vzpomínku na Mackerrase a na Janáčkovu „Její pastorkyňu“ v provedení slavného dirigenta a Australské Opery, ve které zpívala rychtářku.

♠ V Semilech bylo otevřeno unikátní muzeum věnované pilnikářství. Je umístěno přesně tam, kde se pilníky do roku 1950 skutečně vyráběly. Ukazuje jejich ruční výrobu, dnes téměř zaniklé řemeslo. Expozice je interaktivní, každý návštěvník si může zkusit vyrobit několik zubů na pilníku. Ručně zhotovený pilník vydržel celý život. Poslední pilnikář v republice a snad v celé Evropě působí na Vysočině, je mu kolem padesátky a pravděpodobně s ním odejde i toto řemeslo.

♠ Americký filmový režisér českého původu Miloš Forman se stal držitelem čestné ceny filmového festivalu v Curychu za celoživotní dílo. Při této příležitosti byl uveden Formanův poslední film „Dobře placená procházka“.

♠ Novým ředitelem Ústavu pro studium totalitních režimů se stal výběrem mezi devíti uchazeči Daniel Herman. Dříve působil jako mluvčí České biskupské konference. V posledních měsících vládly v ústavu zmatky, hádky a docházelo k dubiózním personálním změnám. Vedl se spor týkající se Archivu bezpečnostních složek. Herman se chce nejprve soustředit na stabilizaci zařízení a pokusit se o to, aby se veřejnost vyrovnala s komunistickou minulostí. Zarazilo mne, že v českém vysílání SBS ze Sydney bylo Hermanovo jmenování bez udání důvodu nepříznivě komentováno. Nás může také zajímat, že paní B. Wendtová, která žila mezi námi, se po roce 1989 několikrát zmínila, že syn její sestřenice, Daniel Herman, který studoval katolické bohosloví, působil v sekretariátu Biskupské konference. Ulice, kde se Ústav nalézá, je pojmenována podle polského filosofa R. Siwiece, nedávno mu tam byl odhalen černý obelisk. Siwiec se na protest proti totalitě dne 8. září 1968 upálil na varšavském stadionu před očima hlavních představitelů tehdejšího komunistického Polska, které poslalo v ty dny do naší vlasti okupační armádu. Siwiecův čin bere dech dodnes.

♠ Během nedávného průzkumu v Blansku u Brna bylo objeveno dosud neznámé sklepení. Bude v něm umístěna fiktivní laboratoř k památce chemika a filosofa Karla Reidenbacha (1877-1869), který žil v tomto městečku lesů a strání na řece Svitavě. Vynalezl zde parafín, který sloužil ke svícení na celém světě. Z Kadaně v severních Čechách zase přichází zpráva, že byla v historickém jádru tohoto původně královského města s důmyslným systémem hradeb a vodního příkopu zpřístupněna tzv. katova ulička. Je dlouhá 50 metrů a na jednom místě široká pouhých 66 cm. Legenda praví, že zde byla zazděna abatyše, protože se dopustila těžkého hříchu, měla milostný poměr a ještě k tomu s katem.

♠ Do prostředí českých rodin žijících mimo republiku zavádí dokumentární projekt *České kořeny*. Dva šedesátiminutové filmy scénaristy a kameramana T. Kubáka mapují v krátkých medailonech české emigranty ve Švédsku a Švýcarsku. Vydavatel publikace "Můj nový domov Austrálie" pan Jan Katochvil z Brna hlásí, že opět zavítá mezi nás, tentokráte s televizním štábem.

♠ Do soudního sporu mezi dvě známé zpěvačky se publikovaným prohlášením vložila řada osobností kulturního a veřejného života v čele s V. Havlem, nedávným premiérem J. Fischerem či olympijskou vítězkou V. Čáslavskou. Signatáři píší, že Helena Vondráčková povýšila hodnotu peněz nad přátelství a nad obyčejnou lidskou slušnost a aby uvážila svoji obžalobu Marty Kubišové. Obě zpěvačky, kdysi kolegyně a přítelkyně, rozdělila před 39 lety komunistická politika, Vondráčková zůstala na výsluní, Kubišová ve sklepním disentu.

♠ Tabulky uvádějící pořadí měst, která nabízí kvalitní život, se čas od času ve sdělovacích prostředcích objevují. Obyčejně se mezi prvními třemi umisťují Vídeň, Vancouver a Melbourne. Mezi 187 zeměmi Rozvojový program OSN umístil do čela Norsko, následuje Austrálie a Island. Česká republika figuruje na 36. místě. Došlo také k hodnození 500 univerzit, vede Harvard a následují Berkeley a Stanford, všechny v USA.

„ŠPIČKOVÝ PŘÍSTROJ
PRO VŠECHNY,
KTEŘÍ O SEBE PEČUJÍ..."

Navštivte:-
www.zappertech.net

Volejte:- +613 9720 0535
+61434079373

Z australských univerzit je na 59. místě Canberra, 62. Melbourne a 92. Sydney. Z českých vysokých škol není v první stovce ani jedna.

♠ V České republice bylo napočítáno 35 druhů netopýrů, České Středohoří je domovem plných 15 druhů. Vede se jim tam dobře v listnatých lesích s mnohými vodními hladinami, bydlí na půdách starých škol. Doufám, že se tam nevyskytuje ten na ovoci se živící druh, jako v Austrálii, který přenáší infekci zvanou "hendra" smrtelnou pro koně i lidi. Jihoameričtí netopýři trpí vzteklinou a mohou nakazit i lidi a ostatní savce.

♠ Brněnsko má netradiční pomník – Památník koním. Nalézá se na slavkovském bitevním poli, kde v roce 1805 porazil Napoleon ruské a rakouské armády. Památník je věnován koním, kteří přišli o život ve službách člověku. Kůň je na památníku zachycen v okamžiku, kdy padá k zemi, když ho zasáhla střela. Je tam vtesán verš z básně Fráni Šrámka „Raport". Socha je dílo Nikose Armutidise. Bitva tří císařů si vyžádala 20 tisíc lidských životů a padlo tam pět tisíc koní. V Evropě snad jiný památník koní nestojí, je umístěn nedaleko Mohyly míru.

♠ Jestliže máte příbuzné nebo přátele v republice a chcete je pozvat do Austrálie, obraťte se na brněnskou Student Agency, která nabízí lety do Melbourne, ale z Vídně. Za zpáteční letenku požaduje 24 225 Kč, tj. 1 388 australských dolarů, je platná jeden rok. S půlroční platností a nástupem v Praze se společností Emirates zaplatíte o něco více, 27 488 Kč, tj. 1 573 dolarů.

♠ České hotely bojují o přežití i když to nechtějí přiznat. Některé vykazují neobsazené dvě třetiny ubytovacích kapacit. Ve snaze nalákat ubývající klientelu zlevňují až na 50 euro, tj. 1 200 Kč či 65 AUD za luxusní hotelový pokoj. Pro cestovní kanceláře jsou ceny ještě nižší. Na této situaci asi nic nemění to, že novinami „The Age" byla jako publikace týdne vyhlášena kniha Arthura Phillipse *Prague* (nakl. Scribe, 30 AU dolarů), nejde o cestopis, ale experimentální fikci o čtyřech mladých Američanech a jednom Kanaďanovi a jejich pobytu v srdci Evropy.

♠ Nové kašny, dláždění, zrekonstruované objekty – to představují svým obyvatelům a turistům i jiná česká města. Praha je na několika místech rozkopaná, v Dejvicích se propadl tunel připravovaný pro příměstskou dálnici. V Jihlavě byl nedávno otevřen Park Gustava Mahlera, dříve tam byla tržnice a židovská synagoga, kterou skladatel v dětství navštěvoval. V roce 1939 ji nacisté vypálili. Park byl otevřen v den 150. výročí Mahlerova narození, dominantu tvoří tři metry vysoká socha z atelieru sochaře Jana Koblasy. Na sochu upozorňují tři symboličtí pětimetroví ptáci, v jezírku plavou žulové ryby a deset chrličů připomíná deset symfonií Gustava Mahlera (1860-1911).

♠ Lidové noviny oznámily, že se v České republice tak krade, že tento stát drží primát v celé Evropě. Krádeže v obchodech vzrostly proti minulému roku o 6.5% na téměř 9 miliard Kč. Podle expertů je to výsledek ekonomické krize, zodpovědní jsou zloději, penzisté a dokonce i neloajální zaměstnanci, 15% škod údajně připadá na chyby samotných obchodníků.
♠ Americký deník „The New York Times“ uspořádal soutěž o veterána roku. Vítězem se mezi třiceti automobily stala Tatra T87 z roku 1941. Podle novin šlo o výrobek “málo známé firmy v malé zemi ve středovýchodní Evropě“. Tato tatrovka patří Paulu Greensteinovi, jeho otec se přistěhoval do Ameriky z Československa. Greenstein tak vyhrál 5 tisíc US$, tj. dnes sto tisíc Kč, když se o výhře dozvěděl, myslel si, že jde o žert. Po tatrovce toužil od dětství, kdy toto auto viděl na fotografii. Koupil je od souseda před deseti roky.
♠ V Praze vydávané noviny docela slušně a pohotově referovaly o srpnových australských volbách a popisovaly výsledek jako “patový“. Termín je převzatý z šachu. Později psaly o žralocích, ale patáliím s tzv. nezávislými poslanci se vyhýbaly. Mám podezření, že nedovedly česky vyjádřit pojem “hung parliament“, ani české vysílání SBS v tomto smyslu nenapovědělo. *Čechoaustralan* poučí, jde o “zablokovaný parlament“.

IP

Z EMAILOVÉ POŠTY

From: eva podhajsky [mailto:evapod@hotmail.com]
To: bsemenov@cechoaustralan.com
Subject: Czech and Slovak items

Ahoy to you all, My name is Eva Podhajsky and I am of Czech/Slovak heritage, and have quite a few items from 'back home' that I wish to sell...
Jmenuji se Eva Podhajsky a vlastním značné množství předmětů ze staré vlasti, které bych ráda prodala krajanům či některému krajanskému spolku. Jedná se o krásné české a slovenské věci, které jsme, můj otec Oldřich i já, shromáždili během jeho života. Celá kolekce je ve výborném stavu a je k prodeji i po jednotlivých kusech. Cena dohodou, dle Vašeho zájmu. Volejte mi prosím na 0423320234 nebo pište na
handmadebyeva@hotmail.com
www.handmadebyeva.com.au

VZPOMÍNKA NA DIRIGENTA SIRA CHARLESE MACKERRASE

Miluška Šimková

Patnáctého července zemřel světoznámý dirigent sir Charles Mackerras. Byl milovníkem české hudby. Studoval na konzervatoři v Praze, Trojanova ulice 13. Byl žákem Václava Talicha. Mimo hudby se zajímal o histori českého národa. Hovořil česky, bez anglického přízvuku, absolutně perfekt.

M. Šimková v roli Rychtářky

Setkala jsem se s dirigentem Charlesem Mackerrasem poprvé v roce 1967 při první zkoušce Glagolitické Mše od Janáčka. Než zasedli hudebníci k pultům, přišel Mackerras pozdravit sólisty. Podal mi ruku a řekl: „Milostivá, s vámi budu mluvit česky, ano?“
Byla jsem tak překvapena, že jsem nebyla schopna odpovědět. Ale to jsem vítala, protože moje angličtina nebyla v té době dokonalá. Zpívat Glagolitickou mši ve staroslovanštině nebylo pro mne problém. Koncert se konal 14. a 15. dubna 1971 v Sydney Town Hall.
Další spolupráce s dirigentem Mackerrasem byla Janáčkova „Její pastorkyňa“ (Jenůfa). Zpívala jsem rychtářku. Opera byla přeložena do angličtiny. To byla pro mne fuška. Zkoušky s Mistrem Mackerrasem jsou pro mne nezapomenutelné! Studovali jsme u piana a hovořili česky. „Milostivá, zpíváte dobře každou notu, ale v každém anglickém slově máte 7 chyb.“
Než byla premiéra Jenůfy, moje angličtina byla upravena. Janáčkova „Její Pastorkyňa“ měla senzační úspěch a zůstala mnoho let v repertoáru Australské Opery v Sydney, Melbourne, Canberře, Brisbane a Adelaide, také jsme ji uvedli ve Wellingtonu a Aucklandu na Novém Zélandě. Nezapomenutelná představení pro můj celý život. Sir Charles Mackerras byl vznešený člověk a muzikant. Jeho vztah k české hudbě a k českému národu byl horoucí. Čest jeho památce...

PS Studovali jsem na pražské konzervatoři ve stejné době od roku 1941, ale neznali jsme jeden druhého. Chodili jsme jenom stejným schodištěm do našich učeben...

DVA NOVÉ WEBY - každý pro někoho

NOVÉ KRAJANSKÉ STRÁNKY „www.krajane.org“

Pro informaci a vzájemnou komunikaci Čechů a Slováků žijících v zahraničí jsou určeny nové internetové stránky www.krajane.org. Cílem těchto stránek je podpořit vztahy mezi jednotlivými krajanskými komunitami a přispět k udržování kontaktů s jejich původní vlastí.
Snahou tvůrců portálu je vytvořit pro krajany komunikační prostor, který by plně mohli využít podle svých zájmů a potřeb. Do obsahu stránek tak může přispívat prakticky každý. Ať už se zajímavou informací ze života krajanů, nebo s důležitou zkušeností či svým názorem na jakoukoli záležitost. Vítány jsou i fotografie a videa. Stránky nabízejí prostor i pro jednotlivé krajanské spolky a instituce, aby mohly prezentovat sebe a své aktivity a nacházet partnery i v jiných lokalitách.
Na stránkách jejich autoři chtějí přinášet i informace o životě jednotlivých krajanů, o problémech, se kterými se setkávají a způsobech, jakými je řeší a překonávají. Stránky jsou proto cíleny tak, aby se mohly stát místem pro výměnu názorů a zkušeností ze života v cizině a pro získání rady či pomoci. Jejich prostřednictvím by autoři chtěli přiblížit zajímavé osudy a úspěchy Čechů a Slováků, kteří se ve světě neztratili.
Obsahově jsou stránky kromě zpráv všeobecného charakteru zaměřeny na informace z kultury. Přinášejí rovněž přehled akcí podle jednotlivých států, prostor pro blogy, inzerci pro ty, kteří něco potřebují nebo naopak nabízejí, a prostor pro krajanskou diskusi. Krajané na stránkách naleznou i praktické informace typu adresáře krajanských spolků a institucí zpracovaných podle jednotlivých regionů, nabídku krajanských služeb – restaurací a obchodů a adresář důležitých úřadů, především zastupitelských. Stránky chtějí přinášet i informace o dalších službách, které si mohou krajané mezi sebou nabídnout.
Portál je vícejazyčný. V počáteční fázi je v češtině angličtině. V dalším období bychom ho chtěli rozšířit o další jazyky. Na jednom prostoru tak stránky chtějí umožnit potkávání lidí z nejrůznějších regionů a přispět tak k většímu propojení krajanských skupin z různých států světa. Záběr stránek, které vznikly v loňském roce, postupně rozšiřujeme tak, aby zasáhl pokud možno všechny oblasti ve světě, kde jsou naši krajané významně zastoupeni. Od letošního léta je v nich rubrika věnovaná Austrálii a Novému Zélandu.
Stránky jsou provozovány nadačním fondem „Dotek“, který se vedle sociálních a vzdělávacích programů věnuje rozvoji vztahů mezi Čechy a Slováky žijícími v zahraničí a institucemi v České republice a na Slovensku.
Při zahájení provozu stránek autoři s tímto projektem oslovili zástupce krajanských komunit i naše zastupitelské úřady. Jejich reakce byly vesměs pozitivní. Oceňují tuto iniciativu, vítají nový komunikační prostředek a označují ho za přínos pro vzájemný kontakt. Redakce Čechoaustralana již s portálem navázala přímou spolupráci.

KOMUNITNÍ WEB ČESKÝCH SENIORŮ SE CHCE OTEVŘÍT KRAJANŮM V ZAHRANIČÍ

Komunitní web českých seniorů www.sedesatka.cz zahájil provoz teprve po loňských prázdninách, přesto již zaznamenal přes 125 000 návštěv, především z řad seniorů. Ti spolu na internetu nejen komunikují, ale vzájemně se seznamují a realizují společné aktivity i mimo web. Tvůrci projektu by web rádi utevřeli i krajanům v zahraničí.
„Potěšilo nás, že se několik set seniorů z celé České republiky zaregistrovalo a velmi aktivně se účastní každodenního života na webu. Senioři na www.sedesatka.cz dokonce vytvořili partu, která se společně setkává na občasných srazech, společně řeší životní problémy, navzájem si fandí a podporují se. Rádi bychom pozvali na web i seniory žijící v zahraničí, jejich životní zkušenosti by neměly zapadnout“ uvedl Jan Vojvodík, zástupce provozovatele webu, občanského sdružení CENTRED.
Komunitní web Šedesátka.cz neplní jen funkci diskuzního fóra, ale poskytuje zpravodajství z jednotlivých regionů České republiky, uveřejňuje rozhovory se zajímavými osobnostmi, věnuje se aktuálním tématům. Občanské sdružení CENTRED realizuje i další projekty, spojené s www.sedesatka.cz, např. projekt sbírající vzpomínky obyvatel jednotlivých českých krajů nebo rozcestník sociálních služeb pro seniory. Ve spolupráci s dalšími partnery připravuje rovněž vydání knihy příběhů z dětství jednoho návštěvníka Šedesátky.cz. (Petr Chalupa, občasný dopisovatel Čechoaustralana – pozn. red. Č/A)
„Na lidi přes šedesát jsme si zvykli dívat se jako na skupinu, která je vůči pracovně aktivní generaci v nevýhodě a spíše ji omezuje. Jde přitom o obrovský rezervoár zkušených a poctivých osobností, kteří by mohli společnosti pomáhat v orientaci, aby si zachovala vyváženost a zdravý selský rozum. Měli jsme na počátku obavy, že senioři budou uzavření ve svých světech a ulitách, přitom je to naopak. Díky projektu Šedesátka.cz jsme se stali součástí světa seniorů, který je tak inspirativní, až nám z toho často jde hlava kolem. Věříme, že přišel čas projekt rozšířit, senioři doma i v zahraničí si jistě mají navzájem co říci“, vyzývá šéfredaktor Jan Vojvodík.

šedesátka
web pro seniory
www.sedesatka.cz

portál české literatury

Vícejazyčný webový **Portál české literatury (PČL)** www.czechlit.cz je určen k propagaci české literatury v zahraničí prostřednictvím poskytování informací o žijících a v současné době tvořících literátech a o jejich díle.

ŘÍJEN/LISTOPAD 2010

19

Proč se rád vracím do Bechyně

Petr Chalupa

Vracím se do Bechyně už čtvrtým rokem. Důvod je prozaický… pokus o částečnou nápravu zteřelých kostí a kloubů, tedy regeneraci jednotlivých údů, které (nevím proč), rok co rok postupně, avšak pravidelně tak nějak přestávají fungovat.
A uvědomění si, že je to neodvratné, pomáhá asi tak jak mrtvému zimník.
Lázně v Bechyni mají své kouzlo a půvab. Lázně to jsou malé, útulné, takové domácí – dalo by se říci. Lázně jsou určeny k léčbě pohybového aparátu. Takové „soustředění“ holí, francouzských holí, berlí a hůlek jen tak někde nepotkáte. Jejich klapot je slyšet v celém areálu těchto lázniček na každém kroku.
Jinak je tu ale záviděníhodný klid, a zelené ticho v parku, který tento areál obklopuje, a opravdu asi také léčí.
Pod lázněmi, ve skalnatém údolí teče Lužnice, nahoře ční zámek Bechyně s klášterní zahradou. Nemusíte nikam běhat a přesunovat se, protože veškerá léčebná zařízení a procedury jsou soustředěny do jednoho lázeňského domu Olga. Slatinná koupel, perličková koupel, přísadová bylinná koupel i koupel z mrtvého moře, podvodní masáž, reflexní masáž, celková masáž, cvičení v bazénu, plavání, elektroléčba, magnetoterapie, biolampa, suchá uhličitá, plynové injekce, parafin, různé druhy individuálního cvičení. Tak tohle vše vám zde naordinují.
Ubytování je také na úrovni a na stravu si nemůže snad nikdo stěžovat. Vždyť výběr z pěti jídel dá možnost každému. Ale hlavně mne po celou dobu pobytu objímal ten až ospalý klid. Neuslyšíte zde ani němčinu, angličtinu, arabštinu natož potom ruštinu, ukrajinštinu nebo snad jinou bratrskou řeč. Ó ta úleva, nemuset odpovídat na dotazy: „Kdě vagzal, kdě burza…“
Téměř denně je pro pacienty a hosty lázněmi pořádán zájezd do blízkého okolí. Jednou třeba za kulturou a památkami jihočeského kraje, ale také do nedalekého pivovaru. Denně v místní kavárničce, která je rovněž součástí areálu lázní, hraje hudba k tanci i poslechu.
A je to zvláštní, jak pacienti, kteří se přes den šourají s holemi po parku..., se setměním vstávají bez holí a jdou na parket. I to je pohybová terapie.
Já na první místo v těchto lázních řadím jejich „komornost“, soustředění na malém prostoru, romantické okolí a něco jako „vyrovnanost postižení zde se léčících“. Všichni nějak kulhají, pajdají a svými holemi ťukají. Jsou i jedinci, co hole nepotřebují, ale zase chodí trochu nakřivo či v divném předklonu. A ti, co jim operovali páteř zase ztěžka vstávají, ať již z měkkých křesel v lázeňské hale či dřevěných lavic hotelu „U draka“, kam chodí na pivo.
Můj lumbální syndrom LS4, 5 odoperovali již před čtyřmi roky a dosud to vypadá, že se jim to povedlo. Snažím se proto chodit vzpřímeně, nemám vystřelující bolesti a často si v duchu připomínám, že bych měl držet vzpřímeně i hlavu.
Jenže lázně jsou lázně. Se svou atmosférou, kdy již po týdnu jeden cítí komunikační „absťák“. Nebo se „prokamarádí“ s někým opačného pohlaví (věk zde nehraje roli) k tomu, že se vyčlení z „party“, kde se všichni nevázaně smějí, vyprávějí vtipy a historky, prostě si rozumí a chodí společně třeba na to pivo…
A najednou jsou duo. A starý pán nese dámě kabelku… poznávací to znak zcela neomylně lázeňský a dokonale směšný. A jsou i jiná seznámení a poznávání. A to potom, když jeden odjíždí o týden i dva dříve domů, do své každodennosti, nastane smutnění převeliké, komické a nepatřičné, k dennímu žití nepoužitelné.
Letos zde zase byla ta báječná akce mezinárodního hudebního kurzu, kdy si na své přijdou milovníci vážné hudby. Již tradičně se zde vždy v létě scházejí symfonici, aby se s lektory z několika zemí zdokonalovali a společně koncertovali. La Pellegrina se ta akce jmenuje.
I další akce, která se zde pořádá, stojí za zhlédnutí. Tradiční závod koloběžek všeho druhu, kterého se účastní místní i přespolní, je mile recesistní. Tedy letos se myslím vydařil skvěle. A na drezíně přijel i sám pan starosta coby Fantomas. Klidná a téměř vylidněná Bechyně ožila nevídaně. Na některých místech šlo projít jen s velkým úsilím. Ale všichni se báječně bavili, smáli a nápoje v letním dni ubývaly závratným tempem.
Ceny v místních restaurací a hotelech jsou oproti „karlovarské světovosti“ mírnější, obsluha příjemná. A tatarský biftek zde nemá chybu. A v předzahrádce hotelu „U draka“ obsluhovala letos jako studentská brigádnice krásná Nikolka, co studuje operní zpěv. Dělá mi potíže vyjádřit písmenky něžné kouzlo, co z ní vyzařovalo. Nevím, jestli všichni moji seniorští vrstevníci mají při spatření takovýchto stvoření stejné pocity. Taková ta zvláštní něha až k uzoufání. Jistě, že jsem si ten pocit při pohledu na ni užíval. A pozoroval každé její nadýchnutí (ona krásně

šedesátka
web pro seniory
www.sedesatka.cz

dýchala). Kdyby byla čokoládovým dortem, přecpal bych se až do umření. Nebo třeba plyšovým medvídkem, co vzbuzuje touhu k pomuchlání. Jenže to se pro seniora nehodí, zvláště, když má stejně starou vnučku a ještě ke všemu je gentleman. A to prosím já jsem. Zakládám si na tom a jsem přesvědčený, že se to patří.
Jak dny pobytu v Bechyni pomalu plynou, cítíte, jak se údy a klouby bolavé tělesné schránky zklidňují a s tím i vaše duše. Možná je to i naopak. Ale věřte mi prosím… jsou to úplně jiné lázně, nežli ty naše Karlovy Vary. No a pro tohle všechno se já rád vracím do Bechyně. A to tak, že velice velmi.

VÝLET Z ČESKA DO ITÁLIE

Ladislav Křivánek

Na počátku naší dovolené jsme si při jedné procházce Jičínem zakoupili v malé cestovce velice levný "Last minute" zájezd do Itálie, který pořádá brněnská Galatea. Zakoupili jsme si za pár korun pouze pobyt a rozhodli jsme se jet "vlastním" autem a býti pohybliví, čehož jsme nelitovali.
V sobotu večer jsme vyrazili na Plzeň a Rozvadov. V noci jsme přijeli do Německa, a na první zastávce museli zastavit, protože jsem už potřeboval zase trochu nikotinu. Také jsme se mohli aspoň trochu protáhnout. Po půlnoci jsme již projížděli Rakouskem. Viděli jsme nočni Alpy, a rozhodli se trochu občerstvit a odpočinout, abychom tu krásu mohli vidět i za dne. Ráno jsme pokračovali, projeli Alpami, a viděli též Dolomity. Při průjezdu krásným Apeninským pohořím, které je jakousi páteří Itálie, jsme projeli Bolzano, Veronu, Modenu, Bolognu, až k Rimini.
Z Rimini jsme si zajeli do nedaleké malinké Republiky San Marino (61 km2) a jejího překrásného hlavního města stejného jména. Je to nejstarší a nejmenší republika na světě, a druhý nejmenší stát v Evropě s počtem obyvatel asi 30 tisíc. Její vznik se datuje od 3. září 301, kdy podle legendy, kameník Marino pracující na opravách přístavu v Rimini dostal darem malé území kolem hory Monte Titano od riminské šlechtičny za uzdravení jejího syna. Na tuto horu se uchýlil se svými křesťanskými druhy před pronásledováním křesťanů za vlády císaře Diokleciana. Postavili zde poustevnu, kostelík, a později vznikla malá osada. Marino byl prohlášen za svatého a osada přijala jeho jméno.
Při nájezdech turistů, kterých do San Marina přijíždí ročně více než stonásobek počtu obyvatel, je téměř nemožné na těch několika málo místech zaparkovat. Italové mají strašný zvyk, i když všude v údolích mají spousty místa, tak téměř na vrcholku každého kopce něco je, buď městečko, nebo aspoň nějaká historická vesnička. Šplhat se tam pěšky nedá (není to moc pohodlné), takže tam každý musí autem a někdy je problém s parkováním.

Historické hlavní město San Marino se šplhá až na vrcholek hory Monte Titano (756m). Hora má tři vrcholy a na každém z nich je pevnost. Tyto pevnosti nebyly nikdy dobyty a Sanmariňané jim vděčí za svoji svobodu.
Bohužel jsme neměli ani čas na prohlídku hradu či městečka. Jen jsme na chvíli zaparkovali nahoře u hradu na vyhrazeném místě pro držitele povolení a během minuty přijel policajt na miniskútru (zaručeně musí projet městečko aspoň desetkrát za hodinu, protože jsme ho viděli několikrát, pokud jich nemají na těch pár uliček více). Když jsem se s ním s mojí začátečnickou italštinou domluvil, že si manželka šla do obchodu koupit jenom pohlednice jejich překrásného města a slíbil mu, že za dvě minuty zase odjedeme, tak nám ani nedal pokutu a ještě nám popřál pěknou dovolenou. Manželka se sestrou byly schopny pobýt v té uličce plné krámků se suvenýry třeba kolik hodin. Všude je zvali do každého krámku (ba i česky) a bylo co obdivovat. Pak jsme ještě zajeli jenom na vynikající zmrzlinu s výhledem do údolí a museli se již se San Marinem rozloučit.
Ze San Marina jsme pak pokračovali kolem moře ještě několik hodin po Adriatické autostrádě, přes Imolu (kde se jezdí Formule 1), San Benedetto del Tronto, a v šíleném provozu dál na jih až do Martinsicuro (téměř na stejné úrovni leží Řím, ba i Montreal). Abychom se vyhnuli "parkování" v nedělní večerní špičce na dálnici, kdy se po víkendu vrací tisíce lidí od moře domů, tak jsme dočasně zvolili okresku přes malá městečka, což byl úplný horor.
I když v neděli je dost benzinových pump zavřených, tak jsme k naší velké radosti zjistili, že jsou "samoobslužné". Zasunete kreditní kartu, zvolíte za kolik euro chcete benzin a je po starostech.
V půl jedenácté večer jsme konečně dorazili do Martinsicuro na Palmové Rivieře v provincii Teramo u Adriatického moře, a naše italská dovolená mohla začít, což jsme hned náležitě oslavili. O zážitcích z naší dovolené a návštěvách různých míst se zmíním příště.

ŘÍJEN/LISTOPAD 2010

www.go2australia.cz
- cestovní kancelář mířite-li za klokany

21

Go2australia je nová cestovní kancelář, která vznikla na popud rostoucí poptávky po službách v oblasti privátní a korporativní turistiky v Austrálii a na pacifických ostrovech ze strany českých a slovenských turistů, cestovních kanceláří a podnikatelských subjektů. Orientujeme se na poskytování komplexních služeb v oblasti cestovního ruchu v daných destinacích.
.Naši průvodci a spolupracovníci žijí v Austrálii dlouhodobě, jsou proto dokonale znalí místního prostředí a zároveň splňují všechny právní požadavky kladené na subjekty působící v této oblasti. V roce 2008 jsme se stali oficiálním partnerem vládní organizace podporující turistický ruch, jíž je Tourism Australia.

Dvě výzvy pro melbournské krajany

Kde zůstalo echo někdejšího Sokola?

Malá úvaha Vlasty Šustkové

Víc než před třiceti lety zaplál znovu v Melbourne oheň nadšení pro sokolskou myšlenku - členové starší, pak poválečni, ale i noví setkávali se v počtu přes sto hlav každý týden. Především pro cvičení, ale i pro kus české řeči a pospolitosti.

A dnes? Dům Sokola sice stojí, a je plně zaplacený a dosud nese jeho jméno, ale činnost vyprchala. Od jisté doby razili někteří myšlenku, jak je to cvičení nebezpečné – s možností úrazů – a kdo že by po šedesátce cvičil? (Jen se dnes jděte podívat do českých tělocvičen na statné osmdesátníky!) A tak se ta naše kaplička půjčuje na hudební a taneční pořady jiným - hlavně, že v baru zařinčí příjem z alkoholu. Nic proti tomu. Ale jsou to cizí lidé, kteří si tu připíjejí. A nám zbývá pošmourané prostředí s troškou zápachu z neopravené kanalizace a jednou týdně oběd ve společnosti dvaceti penzistů. Sokolský věstník se nebalí a posílá se jen pár lidem. To vše stojí či leží na hlavě a bedrech pár žen v čele se šikovnou leč přepracovanou starostkou. Na volbách nesprávně ustanoveným řádem zvolí zase jeden člen s 50 proxy to, co se bude starému výboru líbit.

Takto podobně to vypadalo před dvaceti lety v letech devadesatých, kdy situaci rozřešilo zvolení Pavla Pospíchala do vedení. Po osm let se na něj pěla chvála. Po osmi letech, což již bylo přetažené přesluhování bez oddechu a výměny, se začaly ukazovat problémy.

Totéž máme po čtyřech letech letos. Jen lidí silně ubylo - buď stářím, odchodem nebo nezájmem. Vzejde tedy ještě do třetice úsvit českého krajanského života rozumným řešením nebo se vše skončí do ztracena?

Sokol v Čechách žije naplno nejen pohybovkou, nářádím, cvičením pro děti, ale i dalšími sporty - odbíjená, sálová kopaná, fotbal, tenis, košíková, vodní sport atd.

Co nás - stárnoucí či mladé krajany tedy asi ještě může sblížit mimo to “vepřo, knedlo, zelo”? Bude to školička pro děti? Výlety? Sport mimo budovu? Bridge? Kurzy počítače či českého vaření? Bazary? Pohybovka na židlích pro seniory? Cvičení pro děti a rodiče s balony?

Nápady, nápady,... Uskutečníme je ještě?

NÁŠ FESTIVAL – nová iniciativa

Lenka Allen

V poslední době jsem přemýšlela o tom, kolik imigrantů českého a slovenského původu žije v Austrálii a kolik nových lidí každoročně přijíždí, a jak vytvořit příležitost, která by nás slučovala bez ohledu, k jakým organizacím patříme, jakým jazykem mluvíme, jakého jsme náboženského vyznání nebo kdy jsme se sem přistěhovali. Také jsem myslela na své děti a na to, jakým způsobem v nich pěstovat lásku k našim tradicím.
Z této myšlenky a nápadu hrstky lidí vznikl Český a slovenský festival „VodaFest“, který by nám i ostatním etnickým komunitám každoročně připomínal krásy bohatých kulturních a historických tradic obou národů. Festival, který by nás pobavil a potěšil. Proč Vodafest? Voda, jako symbol života a dva národy, jako dvě kapky v moři mnohonárodnostní australské společnosti.
Letošní první ročník Českého a slovenského festivalu „VodaFest“ se bude konat 13. listopadu 2010 od 10 do 18 hod v areálu Šumavy, v Belgrave South ve Viktorii. Na programu je série koncertů, výstava českých a slovenských umělců, přehlídka národních krojů, folklórní hudba a tanec, tradiční řemeslná rukodělba, audiovizuální prezentace o významných kulturních místech v České a Slovenské republice, ochutnávka národních kuchyní a piva a řada zajímavých činností pro děti.
Ráda bych vás tímto na Český a slovenský festival „VodaFest“ pozvala. V duchu jednoty, štědrosti, dobré vůle, tvořivosti a tolerance se již více jak 50 lidí zapojilo do jeho organizace. Čím více nás bude, tim více nápadů a lépe odvedené práce. Každý dobrovolně a v rámci svých možností. Nakonec chceme vejit do povědomí s takovým festivalem, na který bychom mohli být v tom nejlepším slova smyslu hrdi.
Přispět lze nejrůznějším způsobem: nápadem, prací, poskytnutím materiálu, profesionální radou, službou u stánku či vystoupenim v den festivalu. Každá iniciativa je vítaná. Naším cílem je získat $14,000

na realizaci festivalu a úpravy areálu Šumavy tak, aby zde mohla tato akce proběhnout. Výdaje budou s vyřízením povolení u místního úřadu, zajištěním první pomoci, ochranky, jeviště, stánků, hygienického zarřízení, hromadné dopravy atd.
Pokud máte zájem podpořit českou a slovenskou komunitu, pomoci s organizací festivalu, či finančně přispět, dejte nám prosím bez odkladu vědět. Šeky vystavené na Parents of Association of Czechoslovak School, Festival Fund, zasílejte na adresu P.O. Box 32, Bentleigh Vic 3204. Bližší informace obdržíte na telefonním čísle 0418 388 689 nebo na internetových stránkách www.vodafest.org.

Potřetí kolem Tasmánie pro charitu - tentokrát s rikšou!

Vlastík Škvařil

Není dne, aby se mě někdo nezeptal, jaké bláznovství zase vymýšlím. To už všichni považují za samozřejmé, že něco zase podniknu, přestože jsem nedávno oslavil své 71. narozeniny. Když jsem byl kluk a znal někoho, kdo měl přes šedesát roků, tak jsem si myslel, že to byl už opravdu stařeček a jediná vhodná činnost pro takové lidi bylo sedět v parku na lavičce a pozorovat okolí. Když v té době někdo v takovém věku dokonce sednul na kolo, tak jsme to považovali za raritu.
Jak se ale časy mění!
Tady je samozřejmě hodně takových, pro které věk nic neznamená a já mám to štěstí, že jsem jeden z nich. Jsem pořád stejný blázen jako kdysi, nedělám si starosti o nějakou důstojnost a pro dobrou věc jsem ochotný ze sebe udělat šaška. Prostě „stárnu nedůstojně“, jak se tady říká.
Mám staršího bratra Pepika. My jsme opravdu mohli být dobrým vzorem pro všechny bratry. Co bylo jeho bylo i moje a co bylo moje bylo i jeho. Nikdy nám nebylo zatěžko udělat cokoliv jeden pro druhého. Také mě brával všude sebou i přes protesty svých kamarádů. Neměli moc velký zájem se tahat s „takovýn uchálem“, ale nic jiného jim nezbývalo, než se s tím smířit. Pepik byl moc populární na to, aby se obešli bez jeho společnosti. A tak jsem byl zvyklý, že jsem byl vždycky a všude ten nejmladší. Nezdá se to být tak dávno, a přesto je to úplně jinak. Jsem teď nejstarším aktivním členem našeho běžeckého klubu. Těžko to pochopit.
Od Australanů jsem se naučil nemyslet jenom na sebe, ale také na dobro jiných. Dobročinných spolků je tolik, že není možné podporovat všechny. Je mnoho lidí, kteří potřebují pomoc, ale já dávám přednost těm, kteří si své problémy nezavinili sami a nedovedu si představit nikoho jiného, kdo si zaslouží podporu více, než mladí lidé a děti, které žijí

s rakovinou. My máme šest vnoučat a jednoho pravnuka, všichni jsou zdraví a tak máme velké sympatie pro ty, kteří nemají takové štěstí jako my.
A také vím, kam ty peníze jdou a co se s nimi podniká. Proto podporuji CanTeen. Nedávno k tomu přibyl další důvod. Dcera mého přítele zemřela na rakovinu a zanechala po sobě tři děti, nejstarší 12 let. CanTeen se teď snaží jim poskytnout útěchu a dát jim možnost strávit nějaký čas mezi jinými dětmi, které postihl stejný osud. Co může být důležitější?
Sehnat příspěvky není zrovna lehké, když je kolem tolik dobročinných spolků. Určitě každého z vás už někdo volal telefonem a žádal o příspěvek. To mně zrovna moc neimponuje, představuji si, kolik z těch příspěvků se utratí za ty telefonni hovory a navíc když se člověk dozví, že ti sběratelé příspěvků jsou někdy za to dokonce placeni. CanTeen nic takového nedělá, žádné telefony, žádné klepáni na dveře. Neplacení dobrovolníci pořádají různé akce a záleží na veřejnosti, jestli chce přispět nebo ne.

ČESKÉ FILMY, SERIÁLY, POHÁDKY, HUDEBNÍ POŘADY

$4/DVD

Budete-li mít zájem, velice ráda zašlu celý seznam. Stačí jen zavolat na 83616903 a zanechat vaše jméno a adresu. Nebo můžete psát na filmyapohadky@seznam.cz

Proto se vždycky snažím vymyslet něco jiného, co upoutá pozornost, hlavně sdělovacích prostředků a doufám, že když veřejnost vidí, že jsem ochoten vynaložit hodně úsilí, času a mnohdy vlastních financí, že je to ponoukne ke štědrosti a přispějí na tuto zasloužilou charitu.
Kolečko kolem Tasmánie je můj příští projekt. Jednou jsem to už oběhl, podruhé stejnou tratí jsem projel na koloběžce před několika měsíci a potřetí to bude s RIKŠOU! Bude to velmi náročné, protože tentokráte nebudu mít „po ruce“ manželku Jožku, aby se o mě starala. Bude to bez jakéhokoliv doprovodu. Na rikše nebude žádný pasažér, ale bude tam moje vybavení na přenocování někde u silnice, potraviny, voda a náhradní oblečení. Na komunikaci budu potřebovat laptop a kameru. Na nabíjení baterií musím sehnat vhodný sluneční panel, nějaké nářadí na opravy, vařič, nějaké nádobí, bude toho prostě dost. Na cestu se vydám 30. ledna 2011 a bude dlouhá 1300 kilometrů. Předpokládám, že to vezme asi měsíc. Ještě jsem neměl možnost si ověřit, kolik kilometrů za den budu schopný udělat. Taky musím vyzkoušet s plně naloženou rikšou, jestli budu muset instalovat brzdy na prudké kopce. Měl jsem štěstí, že firma na výrobu vozidel poháněných lidskou sílou pro mne udělala rám s kolama, místní dřevařský obchod věnoval dřevo na sedačku a jeden známý výrobce nábytku, původem Němec, to dal dohromady. Mně už zbylo jenom to natřít a dodělat pár drobností.
Tak jako vždycky, každý cent, který vyberu, jde přímo do CanTeen, (více o nich na www.canteen.org.au). Proto se snažím sehnat nějaké sponsory, kteří by pomohli pokrýt náklady na letáčky, sluneční panely, nápisy na oblečení a ostatní výdaje, které jsou kolem 1000 dolarů. Stravu a ostatní osobní výdaje si budu hradit z vlastní kapsy.
Tak jako při předešlých cestách, budu samozřejmě pravidelně informovat zájemce o průběhu cesty na http://vlastik.skvaril.googlepages.com, kde budou také zveřejněny další informace, včetně adresy, kam bude možno posílat příspěvky. Doufám, že také mezi Čechoaustralany se najde dost dobrých duší, které ocení moji snahu a přispějí na tuto zasloužilou charitu.

KVĚTINY VEŠ
nejkrásnější řeč světa

Potěšte své blízké květinou!
Doručování květin
v Brně a celé ČR
www.flower.cz
www.kvetinyvs.cz
Tel/fax: 00420 545 219 437

„Nemám rád Španělové a snad ještě míň Rakušani.“

Ante Schott

Opravdu se mi nechce věřit, že tenhle gramatický hrůzotvar nevyšel z úst nějakého nevzdělaného primitiva, ale že to byla slova mého dlouholetého přítele a šachového soka Zdeňka P., o kterém jsem věděl, že byl maturantem „hnojařského“ gymnázia kdesi v Severních Čechách, kam zámožní chmelařští statkáři posílali studovat své syny. Přestože osnova gymnázia byla převážně zaměřena na zemědělství, česká gramatika i literatura byla denním a maturitním předmětem. Co to asi bylo za „profesora“ češtiny, který žákům zřejmě zamlčel, že i národnosti podléhají skloňování v množném čísle! Jen obava, že se Zdeněk asi urazí, opravím-li ho, a já ztratím kamaráda, mě donutila, že jsem ty „Španělové“ přešel. O nich a o Rakušanech jsem se zmínil, když jsem Zdeňka zval na páteční semifinále australského tenisového Open, kdy mladistvý No. 2 Nadal se měl utkat s ještě mladším Melzerem.
„Proč se na to chodit dívat, když to určitě bude na televizi?“ namítl Zdeněk. Ale když jsem mu řekl, že už mám koupeny lístky, pozvání přijal. A i to, že to naše obvyklé páteční šachové utkání posuneme až na večer. Proč jsem to chtěl vidět i přes těch předpovídaných 35 stupňů Celsia? Měl jsem tři důvody, které jsem považoval za nutné mu vysvětlit. Zaprvé televize nemůže nikdy přenést tu ohromnou atmosféru nabitého stadionu, zadruhé to bude utkání dvou vynikajících levičáků a zatřetí budu mít možnost osobně fandit krajanovi.
„Co je to za nesmysl,“ přerušil mne Zdeněk, „Štěpánek a Berdych přece už oba vypadli.“ S tím jsem souhlasil, ale současně mu to mé „krajanství“ hned objasnil.

„Za téměř krajana považuji Melzera, protože jsme se oba narodili v Rakousku. On před dvaceti lety v tom dnešním, zatímco já před skoro devadesáti let, v tom předválečném, starém Rakousko-Uhersku, jehož částí byly i Čechy. Já jsem tam přišel na svět v květnu 1918, neboli pět měsíců před zrozením Československa.“
Zdeněk nad tím mým logickým pojetím krajanství jen kroutil hlavou.
Jak se dalo čekat, mé fandění Melzerovi moc nepomohlo, prohrál ve čtyřech setech. Už cestou domů autem si řidič Zdeněk něco polohlasně mumlal a zatímco jsem připravoval večeři si něco zapisoval do notesu. Že je mnohem lepší šachista než češtinář prokázal - dnes už před pár lety zesnulý - Zdeněk, když mne během toho večera dvakrát šachmatoval. Po jeho popůlnočním odchodu jsem našel na šachovnici ležet malou stránku vytrženou z jeho notesu, kterou mám dodnes schovanou v archivu rarit. Po řadě škrtů a oprav na ní stojí jediná předlouhá věta: „AČKOLIV TEN MELZER SE JEN TAK NEDAL, ANIŽ SE KDO NADÁL, NADALOVI TO NEDALO A TOMU MELZEROVI TO NENADÁLE NANDAL.“
Dodnes nechápu, jak někdo s tak vysokým citem pro češtinu a zřejmě s vrozeným nadáním pohrát si se slovy, se mohl dopustit tak krutě surového předešlého znásilnění mateřštiny – a necítit to.
Oč je ta anglická gramatika snadnější!

KRAJANÉ, PAMĚTNÍCI, SENIOŘI: POSÍLEJTE PŘÍBĚHY, NA KTERÉ BY SE NEMĚLO ZAPOMENOUT!

Komunitní web českých seniorů www.sedesatka.cz realizuje ve spolupráci s Jihočeským, Moravskoslezským, Královéhradeckým a Středočeským krajem rozsáhlý projekt sběru, archivace a zveřejnění zapomenutých osudů, jmen a životních příběhů. Cílem projektu je uchovat paměť současných generací pro budoucnost.
„Za sto let budou lidé, kteří se budou ptát po naší době, odkázáni na archívy, protože z nás, pamětníků, už nikdo žít nebude. Uchová se přitom jen zlomek historie, statisíce osudů a zajímavých, poučných příběhů zmizí spolu s námi. Proto jsme se rozhodli připravit projekt Živá paměť krajů České republiky, abychom v každém regionu vytvořili miniarchív příběhů nevýznamných pro historiky, ale vypovídajících o současné a nedávno minulé době“, vysvětluje Jan Vojvodík z občanského sdružení CENTRED, které web pro seniory www.sedesatka.cz provozuje.
Příběhy je možné zasílat poštou na adresu: CENTRED o.s., Labský palouk 495, 530 09 Pardubice, nebo elektronicky na e-mailovou adresu: redakce@sedesatka.cz.
Uvedené kraje jsou prvními kraji, které se k projektu připojily. Projekt se bude postupně věnovat celému území České republiky.
„Zajímá nás především období mezi koncem II. světové války a dneškem. V každém z těch poválečných desetiletí prožívali obyvatelé Čech, Moravy a Slezska společenské i hospodářské změny, bylo to velmi neklidné půlstoletí. O to více zajímavých příběhů, na které by se nemělo zapomenout, by se mohlo od pamětníků, zahraničních krajanů, kronikářů, seniorů a dalších přispěvatelů sejít “, dokončil Vojvodík.
Projekt Živá paměť krajů České republiky potrvá až do podzimu 2012. Více na www.sedesatka.cz.
Kontakt: Mgr. Jan Vojvodík, předseda CENTRED o.s. + 420 774 765 880 redakce@sedesatka.cz

Redakce Čechoaustralana si dovoluje poprosit své čtenáře, kteří se tohoto projektu zúčastní, zároveň o zaslání svého příběhu na naši adresu k otištění na stránkách Čechoaustralana.

Břetislav Kotyza

CO ŘÍCI K BÁSNI JINÉ, NEŽ SVÉ

Přiznávám pevný bod: vycházím z obrazu básníka, píšícího své verše pro sebe. Především pro sebe. Básník píše slova veršů se snahou vyrovnat svůj vztah sám se sebou. S úsilím uchopit křehkost bytí do osnovy své básně. Omezován jen možnostmi slovního vyjádření, mírou své umělecké schopnosti a životní zralosti.
Je to od básníka sobecké, ale jedině možné: Osobní zpráva je vydávána za obecný stav s pozváním ke ztotožnění. Avšak já, pouhý čtenář - divák, ať pozván či nikoliv, vnímám jen jistý vnější pohyb, zajímavý anebo nudný slovosled básně, avšak vnitřní cestičky básníkovy zůstávají skryty a jsou slovy nesdělitelné. Jen ohlas cizího zápasu doléhá ke mně ozvěnou zvolené metafory, doléhá k mým osobním zápasům. Předstírání empatie je lhaním, estetická měřítka selhávají. Jisté je, že vnější napětí básně je nepopíratelné a přitahuje. S podobností vzácné chvíle sounáležitosti, tušením nevyslovitelného, společně sdíleného tajemství.
To mám na mysli, když kterýkoliv autor překvapí mne dotazem ke své básnické práci.
Nevím, opravdu nevím. Jen hledám, zda naleznu, zda osloví mne akord souznění. Ale jakkoliv hodnotit, poměřovat, soudit? Kdo si troufne!

Verše Břetislava Kotyzy najdete na straně 29

Glosa Miloše Ondráška

O RECEPTU, JAK MANDLOVÉ PAŠTIČKY DĚLAT MÁŠ

Utluč v pěny bílý var vajec pár,
do té pěny šumné čile citronovou šťávu dej,
pak tam vlej sladkých mandlí mléko bílé .... -

z Rostandova Cyrana z Bergeracu v překladu Jaroslava Vrchlického

Cigarety, alkohol, přejídání, hazardní hry, lyžování, plavání, jóga, sezení nepohnutě nebo běhání v parku, hry na počítači, dívání na televizi, sex a narkotika jsou nebezpečné našemu zdraví. Je v našich možnostech a silách toto vše kontrolovat a dojít ke spokojenosti? Můžeme si koupit poučující literaturu, např. knihu E. Gilberta “Eat, Pray, Love“, návod k všestrannému štěstí. Zcela naopak by pak bylo, kdyby někdo dostal chuť na koňské maso. Někteří si vzpomenou, v republice existovala řeznictví zvaná nucený výsek, říkali jsme chcíplotechna, kde se prodávalo méněhodnotné maso včetně koňského a všelijak pomačkané masné konzervy. Bylo to levnější, mnoho lidí nemělo proti koňskému žádné výhrady, jiní ale zase prohlašovali, že by raději hladověli, než by takové maso pozřeli. Tak podobně s koňskými vuřty, zabalily se do Rudého práva a položily se sehřát na piliňáky, noviny se zpopelnily, stejně za nic jiného nestály, ale svačina byla k pohledání. Pamětníci si vzpomenou, poválečná UNRRA kromě jiného posílala tehdy ještě do ČSR konzervy “Horse Meat and Gravy“, které jazykoví znalci popisovali jako horské maso a krávy.

Není to tak dlouho co proběhla v australských novinách zpráva, že na jakýchsi jatkách v Queenslandu se poráží koně pro místní výsek a takové maso je v řeznictví na prodej. Na obě tato místa přišly vyhrůžky hrozící smrtí, ne koní, ale koňských řezníků. Mírumilovní ochránci zvířeny zaúřadovali. To, že nutně poražený nebo uhynulý kůň se zpracuje do konzerv pro psy, na masokostní moučku ke krmení prasat nebo drůbeže a eventuálně jako příměs do umělého hnojiva, jim nepopiratelně nevadí. Koně pro zpracování pro lidský konzum se ovšem v Austrálii poráží dlouhou dobu, ale maso je určeno k vývozu do Belgie, Itálie a jinam. Podobně je to s buvoly, velbloudy či pštrosy emu. Etika má několik konců, jako jitrnice, přesně řečeno sedm, hádejte sami. S krokodýlem a klokanem je to poněkud jinak. Jejich maso můžeme koupit na místním trhu, i když po léta šlo pouze pro psy. Vidíte, naše životní úroveň se zlepšuje ruku v ruce s kulinární morálkou. Nebýt klokaního masa nedošlo by k osídlení Austrálie, pro první přistěhovalce z Evropy jiné živočišné bílkoviny k dispozici nebyly. Původní obyvatelé, Australci, na klokaním mase přežili čtyřicet tisíc let. Je výživné a chudé na cholesterol, to se dnes cení. Četl jsem, že ti, kteří nemají nad vepřový bůček a vědomě si ucpávají tukovými nálepy svoje žíly, by měli být znevýhodněni nemocenskou pojišťovnou, nebo chcete-li, Medibankou.

Jak je to s králíky? - myslím ty australské. 12 párů v r. 1859 dovezených k pobavení farmáře se rozmnožilo a zaplavilo celý světadíl, v r. 1953 jich bylo kolem jednoho bilionu. V polovině minulého století chytré hlavy zapojily virus do likvidace králíků. Již padesát let před tím Louis Pasteur poslal k protinožcům svého asistenta, aby zahájil králičí válku pomocí drůbeží cholery. To se nepovedlo a navíc byly obavy, že nemoc se může přenést na skot. Následovala myxomatóza, v prvním roce vyhubila 99 procent králičí populace, za deset let potom jen 20%. Ten malý počet králíků, který přežil první pokus o genocidu, prokázal to, co králíci umí nejlépe, množit se jak králíci a navíc s resistencí proti myxomatóze. V Číně se v roce 1984 vynořilo infekční onemocnění králíků vyvolané calicivirem, rozšířilo se i jinam, v Itálii jich na farmách vyhubilo 64 milionů. Míra úhynu byla 95 %. Calicivirus byl uvolněn na 300 lokalitách v Austrálii v domnění, že se tak zabrání geneticky resistentní infekci. V suchých částech Austrálie byla úmrtnost 95%, jinde byla eradikace eratická. A králičí erotika porazila vědu znovu.

O zajíce tady tak snadno nezavadíte, králíka si můžeme koupit na tržišti zvaném Victoria Market bez obav, že je virózně infikován, pohříchu se přiznám, že jsem dopadl neblaze, tuhý králíček na divoko mne připravil o zub. Toto vše ohrožuje osobní i národní zdraví. Vegetariáni jsou na tom asi lépe, přichází ovšem o tu tolikrát i v básních opěvovanou rozkoš – vepřovou pečínku s chrupavou, kmínem posypanou kůžičkou, s dušeným zelím a houskovým knedlíčkem, na pánvi opečenou jitrničku či tu pravou a nefalšovanou šunku s okurčičkou a to již se raději ani nezmiňuji o svíčkové na smetanové omáčce. V jedné přední pražské restauraci se uvádí na jídelním lístku k podpoře mezinárodního turistického ruchu jako “candle beef“.

Bomba v bábovce

Luděk Ťopka

V naší rodině jíme zdravě, tj. potravu bez zvířecích tuků, netučné a bílé maso, hodně zeleniny, brambory a rýži. Knedlíky jen zřídka, a pečivo, tedy doma připravené, už prakticky vůbec. Už jsem si zvykl a své mlsné choutky po sladkostech krotím a jen jednou za čas zkonzumuji sáček miňonek nebo tabulku hořké čokolády.
Jenže, když v červnu odjela manželka na dva týdny do lázní a já si dílem vařil z polotovarů a dílem obědval v čínské restauraci za rohem, popadla mne náhle nezřízená chuť na dobrou třenou bábovku. Ovšem, že jsem si ji mohl koupit, ale dostal jsem nápad – upeču ji sám, a až se ta moje holka vrátí, udělám ještě jednu, a překvapím ji výborným zákuskem ke kávě.
Protože jsem kdysi vyrobil docela dobré mandlové placičky (tedy ony to byly nakonec takové tvrdé sušenky, ale mně chutnaly), byl jsem si jist, že bábovku zvládnu taky. Ostatně, je všeobecně známo, že muži jsou lepší kuchaři než ženy, takže zachovám-li důsledně předepsaný technologický postup, nemůže být výsledek jiný než výtečný, přinejhorším alespoň dobrý.
Máme doma několik kuchařek, myslím knih o vaření, pečení, smažení, zavařování a jiných gastronomických úkonech a tak jsem vybral jednu z nejmodernějších. Koupil jsem ji před léty při jedné ze služebních cest ve Vídni a obsahovala desítky receptů na nejrůznější lahůdky.
Volba padla na krásný v barvě vyobrazený a kakaem mramorovaný „Kaiser-Kugelhupf“. Především bylo třeba, abych měl přes všechny ingredience řádný přehled. Připravil jsem si tedy na kuchyňský pult všechno v extra miskách a na talířích (jak to dělají kuchaři v televizi, když předvádějí své triky). Při poslední srovnávací kontrole receptu jsem ale zjistil, že nemám jakýsi “Natriumglutamat“. Hrome, co to je? V běžném slovníku jsem to nenašel a chemický doma nemám.
Hledal jsem tedy pomoc v nejbližším supermarketu, ale asi jsem ten název nějak popletl a nikdo nic takového neznal. Nakonec mi jedna z prodavaček poradila, abych se zeptal v drogerii, že to určitě bude nějaký novodobý kypřící prášek. A vskutku, v jedné takové samoobslužné to opravdu bylo. Bílý jemný prášek, bez chuti a vůně, v množství 5 gramů.
Vyprázdnil jsem doma sáček do malé mističky a porovnal počet položek v knize s počtem misek. Čísla souhlasila a tak jsem začal dílo.
Nebudu zdržovat líčením míchání, hnětení, a jiných úkonů, ale vše se mi opravdu povedlo. Slyšel jsem kdysi, že těsto se má před pečením nechat chvíli odpočinout. Nevím sice proč, ale dodržel jsem to pravidlo a postavil těstem naplněnou formu na dřez vedle sporáku a umyl mezitím všechny použité hrnky, misky, mističky, talíře, nářadí, kvedlačky, vařečky a nože.
Po pěti minutách, kdy prostor v troubě už nabyl předepsané teploty a těsto rychle nabývalo na objemu, vzal jsem formu opatrně do obou rukou a postavil ji do rozpálené trouby. A vtom těsto ve formě explodovalo! Nebyl to třesk nálože dynamitu, spíše takové mlaskavé “plumpf“ jako erupce bahenní sopky, ale efekt byl stejný.
Ta sladká lepkavé hmota mi pokryla nejen hlavu, ramena a prsa, ale co se tam nevešlo, připlesklo se na stěnu kuchyně, skříňky a částečně i na strop!
A co dál? Ani se neptejte jak dlouho mi trvalo, než jsem se vykoupal, uklidil celou kuchyni, umyl podlahu, seškrábal ze stěn skříněk a trouby připečené těsto, vysušil a Remalexem přetřel strop a stěny, a vypral košili. Unaven, padl jsem do svého ušáku, vypil půl láhve Magistra a dvě piva a po půlnoci bez večeře usnul.
Ráno bylo trpké. Ne, nikoli, žádná kocovina po alkoholu (jak taky, po takové troše) ale morální! Jak jsem se mohl dopustit takového osudného omylu? Proč jsem si ten název nenapsal a spoléhal se na svou stařeckou paměť? Dnes už vím, že to měla být jen neškodná sůl kyseliny glutamové, ale co jsem si to koupil, to opravdu nevím! Obal od toho dryáku jsem už nenašel, a druhý den se mi ho v té drogerii za živého Boha nepodařilo najít. Patrně i proto, že jsem ten zatracený název taky zapomněl.
Od té doby se už do podobných experimentů nepouštím, a tak jsem si dnes raději zase upekl dvacet mandlových placiček-sušenek, které už umím. Dávka z jednoho plechu se mi celkem povedla, druhých deset je trochu přičmoudlých a „crunchy“, ale nevadí, sním je taky!

GOLDEN PRAGUE EVENTS s.r.o.
Vypracujeme nabídku pro vaši konferenci, školení, prezentaci nových produktů, incentivní cesty pro vaše zaměstnance nebo vaši rodinnou oslavu.
Golden Prague Events, s.r.o.
Vlašská 12/356, CZ-118 00 Praha 1 - Malá Strana
Tel.: +420 736 536 028, Fax: +420 226 013 153
E-mail: info@golden-prague.cz, www: www.golden-prague.cz

KAJÍNEK

Barbara Semenov

Před vstupem do kinosálu na nový český úspěšný kriminální thriller naleznete na stolku velký sešit s nápisem „Napište Kajínkovi do vězení“. Prolistujete-li jím, najdete převážně zprávy typu – „Kajínku, věříme, že jsi nevinný. Kajínku, fandíme Ti. Kajínku, uteč!“
Jiří Kajínek, údajně nájemný vrah, si odpykává doživotní trest za vraždu plzeňského podnikatele a jeho osobního strážce v roce 1993. Vinu od začátku popírá a usiluje o obnovení procesu. Podezření, že do kauzy byli zapleteni policisté, podporují novináři a mnozí právníci, včetně atraktivní advokátky Kajínka, Kláry Slámové. Kajínek je fenoménem i tím, že se mu podařilo utéci z věznice Mírov, které se přezdívá český Alcatrez. Jeho útěkem žila česká veřejnost po celých pět týdnů, než byl opět dopaden. - Ideální námět na vzrušující film. A tak, jak bývá zvykem, divák je i tomto případě zlákán iluzorním biografem, aby uvěřil, že Kajínek je vlastně skvělej chlap. Kdyby režisér Petr Jákl nezdůrazňoval, že se jeho filmová prvotina pouze inspirovala skutečností, uvěřila bych tomu ostatně i já. Film se totiž bývalému kaskadérovi opravdu povedl.
Thriller se ovšem drží reálného případu asi jen z poloviny. Sám Kajínek je také jediným, komu filmaři ponechali jeho pravé jméno – kvůli nebezpečí žalob od žijících aktérů. To, co přidává skutečnému Kajínkovi na kouzlu a sympatiích je následné rozvíjení a fabulace celého příběhu a vynikající výkony obsazených herců. Že Petr Jákl ví, jak mají vypadat akční scény, potvrzují skvělé záběry uznávaného kameramana Františka A. Brabce. Thriller vzrušuje i dramatickými sestřihy a zvukem.
Žánrová mozaika v úvodu filmu, která přibližuje divákovi situaci prvních let po Sametové revoluci, kdy se spolu s nástupem svobody a raného kapitalismu otevřely i všechny špinavé stoky v zemi, byla v mnoha českých recenzích kritizována jako zbytečná, pro mne však – podobně jako pro případného zahraničního diváka, byla podstatnou a vysvětlující součástí celého filmu.
Základním prvkem, který je ve filmu smyšlený, je zdůvodnění motivace Kajínkovy obhájkyně. To totiž staví Kajínka do zcela jiného světla. Z nájemného vraha mění svého protagonistu v zastánce ubližovaných, byť na základě nepřijatelného ospravedlnění ‚oko za oko zub za zub‘. V okamžiku, kdy se na plátně rozvine zločinné chování zavražděných v celé své krutosti a ošklivosti, ztotožníte se s posedlostí mladé právničky hájit Kajínka za každou cenu. Je třeba si stále připomínat, že se jedná o filmové drama nikoli o filmový dokument. To platí i v případě náznaků filmaře, které bývají pro tento žánr typické, že za vším stojí temné síly – politici, soudci, vyšší neznámé moci. Ty ztělesňuje s obvyklou suverénností a precizností sobě vlastní jeden z nejlepších českých herců, Vladimír Dlouhý, který zemřel při dokončování filmu. Jeho záporňáka musíme milovat pro hrůzné mrazení, které nám nahání každičkým slovem, gestem či pohledem. Skutečně mrtvolně vyzáblý, pobírající pilulky na pípnutí monitoru, pudrující si v úkrytu tvář, jakoby si vědom, že na něj má již pozemská justice krátké prsty. O brilantnosti tohoto herce jsme ale věděli dávno. Koho jsem do této doby neznala, je představitel Kajínka – charismatický Konstantin Lavroněnko, ruský herec oceněný již dříve Zlatou palmou na festivale v Cannes. Díky jemu má myslím skutečný Kajínek celou řadu nových příznivců, kteří podlehli sugestivnímu kouzlu Lavroněnka a převyprávěnému příběhu včetně přidaných zápletek a vhodné filmové šťávě, ve které nechybí milostný motiv, divoký sex, zrada, vydírání, pátrání, rvačky, střelba, a další zabíjení,...
I malé leč důležité role jsou ztvárněny excelentími herci tak, že jejich krátká vystoupení utkví v paměti diváka. Za všechny musím jmenovat talentovaného Václava Noida Bártu, který nejenže doplnil zdařile plejádu zobrazených charakterů, ale zároveň složil k filmu hudbu. Noid již svým prvním muzikálem „Němcová!“ projevil výrazné schopnosti pro scénickou skladbu, které opět připomenul ve filmu Kajínek. Píseň v podání dvou nejlepších českých zpěváků se na rozdíl od mnohých filmových melodií nikterak nepodbízí, ale zalézá pod kůži a jde vám hlavou ještě dlouho poté, co opustíte filmový sál. Stejně tak i film.

☆☆☆☆

Někdo má rád holky, někdo zase vdolky…

Ivan Kolařík

Každý má v životě nějakou zálibu. Jak se říká, někdo má rád holky, někdo zase vdolky. Osobně bych raději ty holky, než se cpát vdolkama, ale člověk v mém věku může na holky tak akorát zapomenout. Honění se za nimi je ztráta času, kterou člověk může využít mnohem lepším způsobem. Ale o tom později…
To, že s holkama je nadosmrti konec, vím od té doby, kdy jsem si jednou plaše přisedl v pražské vinárně k jedné slečně s úmyslem zavést duchaplný rozhovor na nějaké zajímavé téma jako například co dělá večer. Dívka si mě nejprve pohrdlivě změřila a pak unuděně pronesla větu, která mně dodnes nedává spát: “Pane, co tu děláte, já vás tady nechci, vy jste hrozně starej!“ a vzápětí pohrozila, že jestliže okamžitě nezmizím, zavolá vrchního a bude si stěžovat, že ji obtěžuji. A to bylo, prosím, asi před patnácti lety! Od té osudné chvíle jsem si uvědomil, že mám odzvoněno a o děvčata jsem ztratil zájem. Přišel jsem ke zdravému názoru, že je mnohem lepší hříšné touhy rozchodit procházkou v lese, kde je klid a pokoj a kde navíc, když máte štěstí, můžete dokonce i zakopnout o hříbka. Nicméně, ještě větší zálibu než v chůzi mezi sosnami nacházím v restauracích.
Do hospod chodím neobyčejně rád nejenom kvůli pivu a dobré stravě. Ano, dám si uzenku s hořčicí a padne-li má návštěva na den výplaty starobního důchodu, praštím se přes kapsu a objednám si svíčkovou nebo dokonce husu s knedlíkem a se zelím. Avšak do hospod chodím ze zcela jiného, mnohem vznešenějšího důvodu než je bezuzdné požívání piva a nehorázné konzumování opeřenců.
Kde jinde si můžete v pohodlí dřepnout, dát si pivo jako křen a v klidu pozorovat, co se okolo vás děje. Jenom bezcitný opilec, který má před očima alkoholem způsobenou mázdru, si nevšimne věcí, které mně, bystrému pozorovateli lidského chování, normálně neuniknou. Hospoda vám totiž podá život na dlani tak, jak ve skutečnosti je. Udělá to i přes hustou clonu cigaretového kouře, pravdivě a bez přetvářky. Taková příležitost se vám jen tak někde jinde nenaskytne. Zkuste prosím jít třeba do kostela a snažte se proniknout do hlubin lidského chování. To zkrátka nemáte nárok. V kostele jsou všichni jako zařezaní, na tváři mají pokorné, dokonce oduševnělé výrazy. Neprůhledné masky. Ať se snažíte jak chcete, třebaže jste ve svatostánku, nemůžete se za živého Boha dopídit, jak to třeba chodí mezi starším párem na kolenou horečně mumlajícím modlitby. Zrovna tak nemáte potuchy, jestli se mladá, slušně a svatě vypadající dvojice oddává předmanželským hříšným radovánkám a zaskočila si do kostela jenom proto, aby si to nahoře vyžehlila.
Podobné je to v divadle nebo na koncertě, kde se sice lidé chovají vznešeně, ale kdo ví, jestli třeba zrovna ten jakoby ze žurnálu vystřižený pán v černých šatech a v bílé kravatě doma hrubě netluče svoji ženu, když mu nešťastnou náhodou připálí večeři.
Pod slavnostními šaty se často skrývají lidé, kterých je lépe se stranit. Ne totiž každý, kdo se oddává kultuře, je jemně založený, kulturní člověk.
Na těchto několika příkladech si lze snadno uvědomit, že jenom hospoda člověku poskytne prostředí, kde nepřevládá přetvářka, kde se hosté chovají tak, jako se chovají v každodenním životě. A to je právě důvod, proč se do hospůdek tak rád uchyluji.
Usednu, popíjím svoje oblíbené pivo a zpod otevřených novin pozoruji hru života, která se před mýma očima odehrává. Poklidně zpytuji hosty kolem sebe, což mně přináší zábavu a notnou dávku uspokojení.
U stolku poblíž sedí zachmuřený stařec se ženou hubenou jako lunt. Nepadne mezi nimi ani slovo. Pouze prázdnýma očima hledí do talíře a pomalu konzumují nejlevnější oběd na jídelním lístku.Tak to jsou jistě penzisti chudí jako kostelní myš, kteří si jednou za čas vyrazí do hospody, aby si zpestřili nudný život ve společném manželství. Ti si za dlouhá léta, co jsou spolu, řekli vše, co se říci dá, a proto teď beze slova sedí jako zařezaní a jenom pomalu debužírují kližkový guláš s knedlíkem. Smutně se usměji, protože podobné dvojice vidím v hospodě často. Mezi těmito lidmi konverzace vázne nebo se omezí na manželčino sekýrování manžela, že moc pije. Manžel hudrující ženu stejně většinou neposlouchá. Nanejvýš něco jedovatého odsekne a jde si koupit další pivo. Přestože si mají málo co říct a většinu času si lezou na nervy, dobře vědí, že až bude jednou zle, budou se na sebe moci spolehnout. Na mě však z těchto stařečků padá depka, protože mně připadá, že stáří je vlastně netrpělivé čekání na smrt…
Stůl opodál poskytuje docela jiný, radostnější pohled. Mladá dvojice, on uhrovitý mladík s dlouhými umaštěnými vlasy, ona přitažlivá, patřičně vyvinutá blondýnka s obrovskými slunečními brýlemi a pikantním tetováním na pravém prsu. Ukazují si fotky na mobilu a nahlas se smějí. Zřejmě si prohlížejí fotky ze společné dovolené. Tito mladí lidé nevnímají svět kolem sebe. Jsou pohrouženi v animovanou konverzaci a z jejich vlahých pohledů a z toho, jak se k sobě mají, je mně jasné, že si Amorek našel svůj cíl. Mají celý život před sebou a zurčí z nich optimismus. Co těm asi osud připraví do života?
Ohlédnu se přes rameno a všímám si muže středního věku s tváří porostlou šedivým strništěm, který si objednává pivo a panáka výčepní lihoviny, kterého vyleje do půllitru a dlouze pije. Potom si obratně ukroutí jednou rukou cigaretu a silně kouří. Sedí sám, občas něco nesrozumitelného pod vousy zahuhlá, ale většinu času kalným zrakem kouká do prázdna. Každou chvilku si čím dál tím víc vrávoravým krokem odskakuje na toaletu, aby potom pokračoval ve svém

rituálu. Zřejmě osamělý alkoholik, kterému život uštědřil tvrdou ránu, a který svůj úděl utápí v koktejlu drsné kořalky a piva.
A koukejme, támhle ten elegantní pán s prošedivělými skráněmi a precizně zastříhnutým knírkem. Co ten má asi za lubem, když napájí mladičkou brunetku becherovkou a při každé příležitosti ji bere za ruku, kterou přikládá k ústům a pokrývá ji polibky? Co ten jí asi šeptá do ouška za návrhy? Zřejmě to samé, co šeptal do ucha zrovna tak mladé holce minulý týden. Napadá mně, že bych měl snad ty ženy před jeho očividně nekalými úmysly varovat. Připadalo mně to jako taková občanská povinnost. Záhy mě však tato bláhová myšlenka přechází. Nebudu se přece vměšovat do věcí, do kterých mi nic není a kazit si tak dobrou náladu.
Pestrá paleta výjevů ze všedního života se dále rozprostírá před mými zraky. Skupina podnapilých, hlučných mladíků, kteří si vykládají pikantní, většinou vymyšlené sexuální historky a hrubě se smějí, jde na nervy nejenom mně, ale i samotnému hospodskému. Nakonec mu dochází trpělivost a sprostě mluvícím klukům odmítá nalít. Klukům se to samozřejmě nelíbí a břichatý hostinský je za jejich přidrzlé chování z lokálu vyhazuje.
Nakonec si všímám chlapíka v šatech s kravatou na půl žerdi, který se po pár dvanáctkách zdárně podnapil. Celé hospodě potom prozradil, že sice ztratil práci a nachytal ženu ve vlastní posteli s instalatérem, ale že mu je to stejně jedno, protože jí sám po léta zahýbal a už dávno se chtěl rozvést. A práce, ta se mu už dávno zajídala a teď alespoň bude mít čas chodit na ryby a na pivo. Pak se nonšalantně rozhodl nám všem zaplatit rundu, načež se hořce rozplakal.
Takové hosty mám samozřejmě nejraději. A jak tak usrkávám ze zaplaceného půllitříku, uvědomuji si, jak krásná je moje záliba chodit do hospody. Čím víc toho vypiji, tím se mi zdá život růžovější a tím více pracuje moje fantazie. Říkám si, že by stálo za to moje postřehy z hospodského prostředí popsat. Ale to se zkrátka dost dobře nedá. Takže zatím na zdraví!

Poezie Břetislava Kotyzy

ROZHOVOR

S převahou své nezaviněné mladosti
ptala se dívka muže na kterém bylo znát
obnošených padesátkrát
jestli prý se nestydí tak
ale tak bezostyšně na ni hledět
Ten muž jsem byl já a povídám
- holka
tvoje krása je dar přírody
pro moje oči obecný majetek
musela bys mne oslepit svojí dlaní
aby i nos a uši nevěděly o ničem
protože i tak mne lehce zradí
když přichází žena útokem -

Rozhovor nikdy neproběhl
Každý z nás mlčel za svým oknem
pouličního autobusu

IKAROS

Z peříček slov
polibků medových
stavíš pro mne křídla
Čím výše vyletím
tím více se roztřískám
Vím
Snad slunce bude milostivo

LÁVKA PŘES ŘEKU

Přiúzká lávka přes řeku Moravu
šlehnutí bičem od břehu ke břehu
na šíři mužského ramene
na hloubi koryta vetknuta
vlásnička ženského vlasu
Veprostřed prodlévám o své vůli
svíraje vdechnutí
vydechnout neumím
jak řeka plyne
můj obraz na vodě bortí se čeřením
mé strachy mé touhy
plouží se hladinou co rybí stín
Rozmlouvám s řekou den po dni
oblázky klouzaví hlubinou
levobřeh opuštěn
co vpravo v sítinách
netuším

Lúčnica do Austrálie s Mladosťou a krásou

Tretíkrát po rokoch 1999 a 2007 pocestuje v októbri 2010 slovenský umelecký súbor Lúčnica do Austrálie. Tentoraz pôjde o najdlhšie a najväčšie turné v piatich mestách a divadlách. Takmer päťdesiatka našich folklórnych umelcov pôjde na južnú pologuľu s odkazom dvoch velikánov slovenskej kultúry. Bude napĺňať slová herca Ladislava Chudíka ,,Lúčnica – to je náš export a naša pýcha“ i obdiv nebohého básnika Milana Rúfusa: ,,Aká sila – spievať svojmu ľudu, aká sila – úsmev darovať.“ Lúčnica sa predstaví v hlavných mestách piatich austrálskych štátov s novým programom „Mladosť a krása“ nielen s cieľom ,,podržať ducha národa, aby mládež vedela, čia je“ (Milan Rúfus), ale aj s cieľom prezentovať jedinečnú a neopakovateľnú studnicu ľudovej tvorivosti v zahraničí tak, ako to robí už 62 rokov. Lúčnica zožala úspech vo vyše 60 krajinách sveta práve svojou nádhernou kombináciou slovenskej ľudovej histórie a strhujúcou, dynamickou interpretáciou mladej, novej generácie. Dnes už aj s prezývkou Rolling Stones folklóru (La Marseillaise, Francúzsko) chcú osloviť okrem slovenských krajanov žijúcich v Austrálii aj celú austrálsku verejnosť. ,,Profesor Štefan Nosáľ vybral a zostavil nový program „Mladosť a krása“ práve pre Austráliu a tento program vo svojej premiére na Slovensku a v Česku všade zaujal a strhol obecenstvo k ováciám. Teraz bude mať zámorskú premiéru a veríme, že rovnako úspešnú,“ povedal manažér súboru Július Jackuliak. ,,Je pre nás cťou vystupovať v takých krásnych a renomovaných divadlách, aké nás čakajú v Austrálii. Sme vďační, že slovenské veľvyslanectvo plne podporilo toto turné, prevzalo záštitu nad vystúpením v Canberre a v austrálskom hlavnom meste pripravilo v rámci nášho vystúpenia aj štátnu recepciu SR pre vysokých predstaviteľov Austrálie a veľvyslancov celého sveta pôsobiacich v Canberre,“ dodal riaditeľ Lúčnice Marián Turner. Na zájazd pocestuje s tanečníkmi aj vlastný 10-členný orchester Zlaté husle, ktorý zožal ,,standing ovations“ pred troma rokmi v Melbourne a Sydney.

Andrej Bučko, manažér austrálskeho turné

Program Lúčnice na zájazde Beautiful and Young, Lúčnica – Australian Tour 2010:

piatok 29. október Melbourne National Theatre,
utorok 2. november Canberra Theatre,
štvrtok 4. november Sydney State Theatre,
nedeľa 7. november Perth Concert Hall,
utorok 9. november Adelaide Her Majesty Theatre.

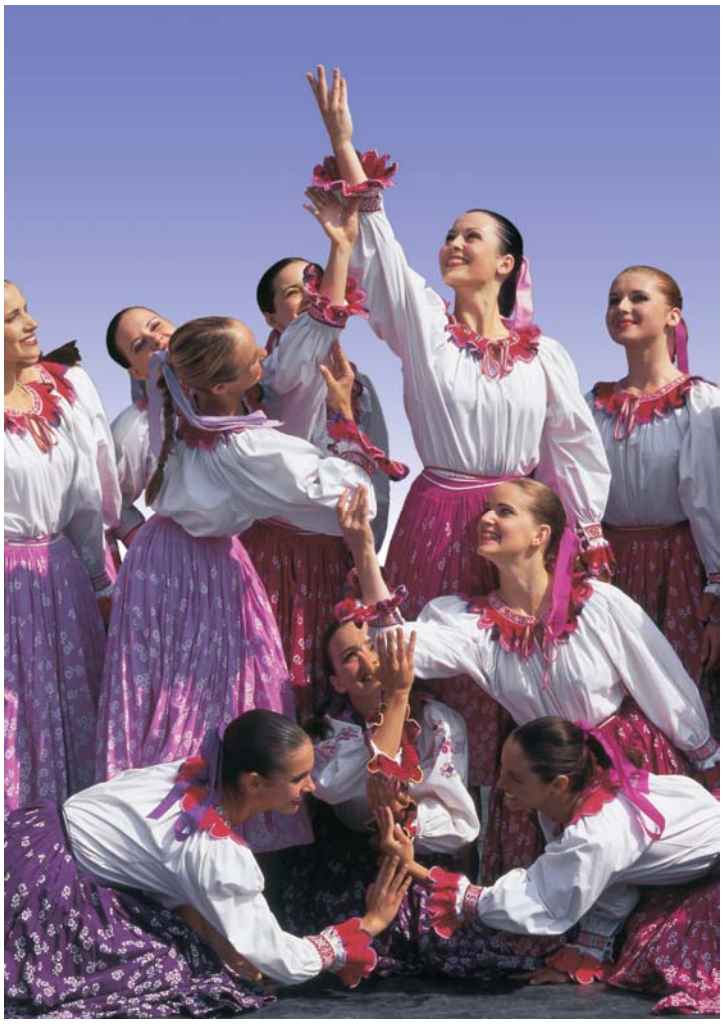

A ještě malá připomínka neuvěřitelného zážitku s Lúčnicou v Melbourne před třemi roky. Nenechte si ujít tuto jedinečnou kulturní příležitost!

„ ... Počáteční rozčarování z nezaplněného sálu zmizelo s prvními tóny. Srdce se doslova zatetelilo nad zvukem houslí, bylo to jako náhlé a překvapivé pohlazení duše vzpomínkou na starou domovinu a vše milé, co si z ní člověk bude navždy pamatovat. A pak už následoval hodokvas pestré podívané, pastva pro oči, radost pro srdce. Jeden tanec střídal druhý, každý nápaditější než ten předchozí, taneční

výkony více jak třiceti mladých umělců byly dokonale precizní, předváděné s bravurou, ale zároveň s iluzí neuvěřitelné lehkosti vycházející z geniálně koncipované choreografie. Přehlídka nádherných lidových krojů, výšivek, sukní, pentlí... Tance se lišily výrazem a náladou, divák nevěděl čemu se dřív podivovat, zda rytmům, ze kterých tryskala radost ze života, poetice nebo vtipu předvedených čísel. Přistihla jsem se, že se s dcerou neustále usmíváme. „To je nádhera“, vydechla o přestávce, „je to úplně to nejlepší, co jsem kdy v Arts Centre viděla.“ A že ji beru jistě přes dobrých deset let na vesměs všechny zdejší premiéry.

Jen dvě sólové skladby přednesené bez tance šesti muzikanty doprovázejícími taneční soubor byly plnohodnotnou satisfakcí za cenu osmdesátidolarového lístku. A ještě bych jim přidala. Charismatický primáš se svým houslovým sólem a cimbál doslova strhující k transu stál opravdu, jak se říká, za všechny prachy.

Marně jsem pátrala, která z dívek v souboru mohla být onou avízovanou Miss Slovenska, mohla jí být kterákoliv z nich – všechny krasavice, plavovlásky, tmavovlásky s velikýma očima, širokými úsměvy a ďolíčky ve tvářích, tancovaly, zpívaly a výskaly, že člověk až vykřiknul nadšením s koncem každé písně. Já mám vždy slabost na zbojnické skladby, verbuňky, tance s cepíky a s valaškami, energie těchto mužských výstupů nemá obdoby. Lúčnica skutečně patří na velká světová pódia.

Závěrem bylo jedno, že nebyla hala plná, potlesk, kterým bouřila, se v ničem nelišil od nadšení vyprodaného hlediště. „Standing ovation“ bylo jasným oceněním vděčných diváků. A těch, kteří opět propásli šanci úžasného a neopakovatelného kulturního zážitku nám mohlo být jen líto.“

(***Barbara Semenov, z recenze vystoupení Lúčnicy v Melbourne roku 2007)***

SOUTĚŽ O DVD LÚČNICY

Napište nám tři správné odpovědi, tři vylosovaní získají DVD souboru Lúčnica. Odpovědi s označením Lúčnica posílejte spolu s vaším jménem a adresou do 25. října na adresu redakce - Čechoaustralan, P.O. Box 1008, Hawksburn, VIC 3142, Australia nebo redakce@cechoaustralan.com.

1. Kdo je tvůrčí a choreografickou osobností souboru vedoucí Lúčnicu již 62 let k neuvěřitelným úspěchům po celém světě?

2. Kde je domovská scéna Lúčnicy?

3. Jmenujte město, ve kterém byl založen nadšenými diváky Fanklub Lúčnicy?
a/ Bratislava
b/ Hongkong
c/ New York
(nápověda – to nejméně pravděpodobné)

PŘEDPLATNÉ ČASOPISU ČECHOAUSTRALAN - $40

Šeky nebo peněžní příkazy - Money orders na účet CECHOAUSTRALAN zasílejte na adresu redakce ČECHOAUSTRALAN P. O. Box 1008, Hawksburn, VIC 3142, AUSTRALIA

Můžete platit i elektronicky bankovním převodem:-
Bankovní spojení: EisBlue Holdings Pty Ltd, CECHOAUSTRALAN ACCOUNT - Account #: 813753720
National Australia Bank - BSB: 083-004, 330 Collins Street, Melbourne 3000, Australia

Redakce ČECHOAUSTRALAN - Barbara Semenov
P.O. Box 1008, Hawksburn, VIC 3142, Australia
email adresa - bsemenov@cechoaustralan.com

ČECHOAUSTRALAN © —NEZÁVISLÝ CELOAUSTRALSKÝ KRAJANSKÝ LIST

If undelivered return to:
P. O. Box 1008
Hawksburn 3142
AUSTRALIA

Print Post Approved
PP 381712/02414

POSTAGE PAID AUSTRALIA